

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica šte. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Naš jezik in naša knjiga

Naš šolski zakon je nastal kakor večina naših temeljnih državnih zakonov, ki so vsi rojeni iz duha liberalnega centralizma in, kolikor se posebej našega naroda tiče, imajo vsi tendenco, da bi se slovenstvo preje ali pozneje pretopilo v jugoslovenstvo ter izginilo v srbohrvatskem kulturnem krogu. Velik del teh zakonov je bil izglasovan od vsakokratne večine proti glasovom zastopnikov slovenskega naroda, šolski zakon pa spada med tiste, ki so bili v dobi absolutizma enostavno diktirani. Ta zakon naravnost nasprotuje naši narodni samobitnosti, slovenskega naroda sploh ne pozna in mu ne pušča nobenega vpliva na šolo in na vzgojo našega naroda, ki ga pouk v smislu tega zakona lastnemu narodu in npravstvu odtuja, ker skuša mladim dušam dopovedati, da je slovenstvo nezdržljivo z jugoslovansko državno zavestjo in da je slovenska bit manjvredna, naš jezik »dialekt« in naša nprav in kultura nekaj »tujerodnega«, kar je z jugoslovanstvom v nasprotju. Kaj čuda, ko so ta zakon leta 1929 pod Petrom Živkovičem skovali takozvani »Jugoslovenci«, na čelu jim naši slovenski izkoreninjenici, kakor jih je po pravici ožigosel dr. Korošec. In ker ta zakon določa monopolizacijo in izenačenje šolskih knjig za vsok državo, kakor da bi na primer na našem Gorenjskem vladale iste npravi in razmere kakor v kakšni pokrajini našega juga, se moramo zdaj neprestano boriti za naravne pravice svoje narodne osebitosti, ki jih ta zakon ne pozna.

To je nekaj nevzdržnega, ker je proti sami naravi. Glavni namen, ki ga v šoli vsakemu narodu narekuje njegova lastna narava, je pač ta, da si narod v svoji šoli vzgoji mladino v resnično narodnem duhu, to se pravi, da je vse njeno znanje, mišljenje in hotenje zmožno in voljno služiti narodnemu razvoju, bogatiti in razvijati narodno kulturo po utrtih smernicah narodnega življenja. Slovenci se še zmeraj nismo povzpeli do idealne višine tistih narodov, ki jim te namene uresničujejo najvišje prosvetne oblasti, še zmeraj si moramo pri odločitvah prosvetnih krogih utirati pota do razumevanja našega posebnega narodnega položaja. Stvari, ki so tako popolnoma jasne, nekateri ne marajo in ne marajo razumeti.

Kaj je jasneje, kakor da bi morale naše šole gojiti slovenščino, slovensko slovo, zgodovino in zemljepis kot osnovo vsej izobrazbi, vsej vzgoji? V tem ni nobene osti proti Srbom ali Hrvatom, kakor je nečemo videti mi v dejstvu, da se pouk slovenščine in njenega slova med Srbi in Hrvati docela pušča ob strani. Še danes se moramo bojevati za take osnovne pojme, kakor je vprašanje enotnega jezika. Še danes nečemo in nečemo nekateri ljudje na odločilnih mestih razumeti, da je slovenščina samosvoj jezik, ki ima svojo stoletno tradicijo, svoje bogato in lepo slovo, svojo izrazno sposobnost, ki se v znanstvenem in umetniškem pogledu lahko meri z najboljši dovršenimi evropskimi jeziki. To ni nikakršna nedolžna in neopredeljena zmes jezikov, ki bi jo lahko vsak po svoje pregnetal; naš jezik je slovnično opredeljena in trdna zgradba, kjer vsak tram nosi stavbo in je na svojem mestu, tako da ga ne more nihče več po mili volji uporabljati za kako drugačno stavbo, ne da bi nasilno rušil našo last. In vendar se nekateri krogi ne morejo sprijazniti s to očitno resnico. Še danes govorijo o nekem »srbskohrvatskoslovenskem jeziku«, še danes se ta spaka vlačijo po naših sprječevalih, še danes piše dijak maturitetno nalogo iz srbskohrvatskoslovenskega jezika itd. Še danes ne morejo ali nečemo nekateri gospodje razumeti, da je za uspešen pouk tako slovenščine kakor srbohrvaščine nujno potrebna ločitev teh dveh sicer sorodnih, a vendarle slovnično in leksikalno različnih jezikov. Vsako medsebojno mešanje je v škodo enemu kakor drugemu, nasprotuje osnovnim didaktičnim zahtevam. Vsa posredovanja, da tako ločitev teh dveh jezikov dosežemo v višjih razredih srednje šole, so bila brezuspešna. Na tako vključevanje srbohrvaščine v slovenščino po višjih razredih bi mogli pristati samo tedaj, če bi upoštevali mi srbskohrvatski jezik in njega slovo pri tem pouku toliko, kolikor upoštevali slovenščino in njeno slovo šole po neslovenskih predelih naše države — to se pravi: ne! Toda od naših absolutov srednje šole zahtevajo odposlanci, da znajo govoriti srbskohrvatsko (kdaj je še kdo kaj takega poskusil po srbskih in hrvatskih šolah za slovenščino?), do nedavna so celo hoteli, da morajo pismeno dokazati, da obvladujejo srbohrvaščino in poznajo slovo. Mi nismo zoper učenje srbohrvaščine in spoznavanje tega slova; od nekada že smo vse to gojili, a brez političnega pritiska, v svojo lastno korist hočemo spoznavati eno in drugo čim boljše, odločno pa se upiramo vsakemu nasiljevanju slovenščine s srbohrvaščino. Slovenščina mora biti središče vsega našega izobraževanja tudi v šoli, zato ne moremo njenih pravic in nalog deliti s srbohrvaščino, ki naj dobi svoje ure, svoje knjige.

Da, tudi knjige! Zakaj po vseh prizadevanjih, da si z velikimi žrtvami ustvarimo slovenska učna sredstva, smo danes na tem, da naj postanejo učne knjige za pouk slovenščine v višjih razredih dvojezične: slovenske in srbskohrvatske. To bi bilo sicer popolnoma v slogu nesmiselnih napisov po naših občinskih in drugih uradnih deskah, kjer sta latinica in cirilica do nerazumljivosti neokusno pomešani med sabo. Kljub vsem prošnjam in vlogam smo danes v tem pogledu še zmeraj v starih kolesnicah nekega prisilnega narodnega unitarizma preteklih režimov ki so znali tako spretno zastrupljati organski razvoj narodnega ozitja.

Ista volja po takem nasilnem poseganju v naše šolstvo se kaže v ponovnem načrtu, da se izvede monopolizacija šolskih knjig. To je ena tistih zadev, ki je rodila med nami tako enodušen odpor, da smo bili prepričani, da je stvar enkrat za vselej končana. Kako je moglo, da bi privolili Slovenci v tako monopolizacijo, ko smo si s tolikimi težavami in žrtvami ustvarili svojo šolsko knjigo in jo dvignili na zavidično višino v vsakem pogledu! In eedaj naj bi po tolikih žrtvah vse to izpuščili

Senzacionalna vest iz Pariza

Anglija dovolila Francu večmilijardna posojila

V Londonu želijo, da bi Franco čimprej zmagal

Pariz, 9. julija. b. Tukaj je v političnih in vladnih krogih izzvala veliko senzacijo vest, da je neka skupina angleških bank odobrila kredit 40 milijonov funtov vladi generala Franca (10 milijard dinarjev), razen tega pa da je general Franco pred par dnevi dobil še kredit 10 milijonov funtov (3.700.000.000 din) za nabavo benecina in drugih potrebnih stvari v Angliji in da še tečejo pogajanja o sklepanju novega posojila 50 milijonov funtov (12 milijard in pol din) za nabavo vojnega materiala. V kritje teh kreditov ponuja general Franco koncesije za izkoriščanje rudnega bogastva v severni Španiji.

Po drugih informacijah želi sedaj angleška vlada, da bi zmagal general Franco, in sicer zaradi tega, ker ne veruje, da bi vlada v Valenciji mogla v doglednem času izvoziti popolno zmagi, dočim so vse nade v sporazum popolnoma propadle. Anglija veruje, da bi Franco ob primerni pomoči lahko hitro končal vojno, to pa je edina želja Anglije v sedanjem trenutku.

London potrjuje

London, 13. julija. c. V Londonu se je razširila vest, da je angleška vlada pristala na to, da lahko angleški finančniki dajo generalu Francu 50 milijonov funtov posojila. Še pred tem dovoljenjem pa so angleški finančniki te dni že dali generalu Francu 40 milijonov funtov posojila. Franco bo ta denar porabil za nakup petroleja in surovin.

Razmerje med Francem in Anglijo se razvija tako hitro, da misli jutri zunanji minister Eden že sprejeti zastopnike generala Franca.

Pirenejska meja brez nadzornikov — a oslone še zaprta

Pariz, 13. julija. AA. Danes popoldne je prenehalo delovati mednarodno nadzorstvo na francosko-španski meji. Meja pa je še nadalje zaprta, ker hoče Francija ostati zvesta obveznostim, sprejetim na osnovi dogovora o nevmešavanju.

Polkovnik Lunn, šef mednarodnega nadzorstva na francosko-španski meji, je že davi storil potrebne korake za umaknitev nadzornikov, katerim je svetloval, naj se ne umaknejo popolnoma v ozadje ali v Pariz, temveč da naj ostanejo nekoliko časa v bližini meje v mestih in vaseh, katere jim je označil. Člani mednarodnega nadzorstva bodo potemtakem še ostali v bližini meje. Videti je, da francoska vlada ni mislila na tako odločitev polkovnika Lunn in da je pričakovati nove odredbe v tej smeri. Službeno povodom današnje otvoritve francosko-španske meje navaja, da se pri tem ni zgodilo nič izrednega. Angleški poslanik Phipps je danes popoldne obiskal Quai d'Orsay in se dalj časa razgovarjal z ministrom Delbosom. V vladnih krogih trdijo, da se je angleški poslanik prišel informirati o stališču Francije glede načrta, ki ga je v glavnih potezih napravil angleški minister Eden.

Angleški načrt

London, 13. julija. c. Po vesteh iz vladnih krogov je Eden že izdelal angleški načrt za rešitev nadzorstva okoli Španije. Ta načrt je bil danes dostavljen vsem veleislam. Zato so popoldne obiskali italijanski, nemški, francoski in sovjetski veleposlaniki Edena, ki jim je izročil angleški predlog in jim sporočil, da ga bo dostavil v petek odboru za nevmešavanje. O vsebini načrta izvem le to, da ni kompromis med raznimi dosežanimi predlogi, ampak da je to samostojen angleški predlog za novo politiko v španskem vprašanju.

Pariz, 13. julija. b. »Echo de Paris« piše, da je portugalski poslanik v Londonu, Monteiro, podal ministru Edenu končni odgovor Portugalske. V

Zagrebačka vremenska napoved. Nestalno, zmerno hladno vreme.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno, od časa do časa sončno, ponekod nalivi, toplota se bo dvignila.

Zemunska vremenska napoved. Spremenljivo vreme. Pretežno oblačno v severnih krajih, jasno v južnih krajih in na Primorju. V severni polovici je pričakovati ploh. Toplota brez posebne spremembe.

biti iskreni in poštteni državljani, ki služimo radi in nesebično naši državi moči, naši skupni domovini, ali to moremo res pošteno in dobro opraviti le tedaj, če smo v polni meri to, kar smo in po čemer smo prišli v svojo narodno državo — če smo z vsem srcem in z vso dušo Slovenci. Po tem in samo po tem slovenstvu smo močni in bogati sinovi Jugoslavije, ki v kulturnem pogledu moremo ustvarjati velika dela, ki bodo oznanjala moč našega naroda in naše države vsemu svetu. Kdor bi nas v tej kulturni moči ohromil je oškodovalec državo za dragocene moči in spada med uničevalce našega narodnega in državnega bogastva. Kdorkoli pa bi doma poskušal izdajati naše slovenske zadeve, kdor bi v svojo strankarsko ali osebno ali gospodarsko korist mešetaril z našimi najvišjimi dobrinami, ta nima pravice le še enkrat kaj ziniti kot zastopnik Slovencev.

teh okoliščin je gotovo, da bo prenehala kontrola na Atlantskem oceanu. Zato je pričakovati korakov v Londonu in Parizu s strani Nemčije in Italije in se bo morda s tem ukinila celotna politika nevmešavanja.

Po bojiščih

Salamanca, 13. julija. AA. Havas: Na madridski fronti so nacionalisti odbili vse napade rdečih v odseku Brunete in Villanueva del Padiello. Njihove izgube so zelo velike. Odbit je bil tudi napad pri Siera de Suarez. Na aragonski fronti so nacionalisti zavzeli važne postojanke pri Val-segi. Na madridski fronti sestrili osem lovskih in pet bombnikov.

Avilla, 13. julija. AA. Havasov posebni dopisnik poroča: Kakor je bilo pričakovati, so nacionalisti včeraj ponovno prevzeli inicijativo na vsej madridski fronti in postali iz napadencev napa-

dalci. Čeprav si je general Miaja obupno prizadeval, da bi se obdržal, se je moral ukloniti velji nacionalističnega vodstva. Včeraj zarana so vladne čete še poskušale nove napade na nacionalistične postojanke okoli Brunete in Villanueva del Padiello, toda vsa njihova prizadevanja, so se izjalovila, vladne čete so pa utrpeli velike izgube. Njihovi napadi so prenehali okoli 19. Od tega trenutka dalje so izvedle nacionalne čete celo vrsto akcij, da izravnajo svoje erte in urede svoje postojanke, tako da pripravijo vse za svojo novo akcijo. Pričakovati je, da bodo zdaj prišli v protinapad in sicer že prihodnje ure. Ves včerajšnji dan je nacionalistično letalstvo obstreljevalo vladne postojanke in njihove prometne zveze, posebno pa republikanske baterije. Od predvčerajšnjim je nacionalistično letalstvo gospodar v zraku na madridski fronti. Včeraj je večkrat prišlo do tega, da so se republikanski letalci izmikali bojem s svojimi nasprotniki. Gotovo je vsekako, da je vladna ofenziva proti nacionalistom na madridski fronti doživela neuspeh.

Kardinal Pacelli proslavlja Francijo

Kardinal Pacelli je danes popoldne pridigoval v cerkvi naše Gospe v Parizu. Njegova pridiga je bila topla himna Franciji, ki napreduje in obvladuje vse zapreke, Franciji, ki ne umira. Kardinal je dejal med drugim:

Znane so nam težnje in skrbi današnje Francije. Sedanji francoski rod hoče biti rod obnovitev in pionirjev novega sveta. Francija čuti v svojem srcu nepremagljivo potrebo, da daje pobude v kraljestvu duha. Ta prizadevanja, katerih zgodovina je zelo raznotera, so gojili vsi francoski rodovi že od prvih začetkov. Kako naj si jih razložimo še mi? Zato nam ni potrebno misliti na kakršenkoli plemenski fanatizem ali na kakršnekoli plemenske predsodke. Današnji Franciji je zapustila to duhovno dediščino prejšnja Francija. To je stara naloga francoskega naroda. Zgodovina Francije v teku stoletij je živa ilustracija tega velikega in skrivnostnega zakona zgodovine, ki je v tesni zvezi z izpopolnjevanjem naravnih dolžnosti in naravnega poslanstva tega naroda. Kadar mislim na preteklost Francije, na njeno poslanstvo, na njene sedanje dolžnosti in na vlogo, ki jo ima izpolnjevati v bodočnosti, skratka na poslanstvo Francije, težko najdem besedo, ki bi podala pravo sliko.

Kardinal je nato ugotovil veliki idealizem, s katerim se francoska mladina zanima za velevažna vprašanja proletariata in za njegovo pravilno ureditev v krščanskem duhu, nato je pa opozoril vernike na nevarnosti, grozeče tistim, ki jim ni mar enciklik sv. očeta in ne pojmujejo pomena socialnega vprašanja, ne nevarnosti, ki groze tistim, ki nameravajo popustiti, meja, kjer se začnejo napake in kjer postane idealizem fanatizem, a potrebna reforma preide v revolucijo.

Nato je kardinal posebno podčrtal potrebo, da mora biti cerkev neodvisna. Cerkev ne teži po ničemer drugem kakor po svobodi in dostojanstvu božjih otrok. Kjerkoli vidi Cerkev krivico, jo žigosa in obsodi. Eno pa zmerom zahteva od vseh svojih vernikov in to je, da bodo njihovi nagibi in njihov idealizem čisti in da se vse storjene napake popravijo v duhu dobre volje, da bi se čim prej izpopolnilo tisto duhovno kraljestvo, po katerem hrepeni Cerkev skupaj s svojimi verniki. V tem duhu ne misli Cerkev nikakor podpirati ne pobijati noben političen načrt in nobeno politično stranko.

Kardinal Pacelli pri Lebrunu

Pariz, 13. julija. AA. (Havas.) Državni tajnik Pacelli je prispel v Elizej ob 13. Četa republikanske garde mu je izkazala čast na dvorišču palače. Pri vstopu v Elizejsko palačo sta pozdravila visokega gosta de Fouquieres in general Braconnier, poleg njih sta bila pa polkovnik de Bon Font in polkovnik Grosse, vojaški poveljnik elizejske palače. G. Lebrun je nato obdan s člani svojega vojaškega doma stopil proti kardinalu, mu dal roko, nato ga je pa peljal v veliko pozlačeno dvorano, kjer so bili že zbrani predsednikova gospa in drugi povabljeni. Po opravljenem predstavljanju so papeški delegat, predsednik republike in njegova gospa odšli v družbi povabljenecv v dvorano miru, kjer so pripravili kosilo. Povabljenih je bilo okoli 60 visokih gostov, miza pa je bila okrašena z rumenimi vrtnicami in belimi lilijami.

General Nedić v Parizu

Pariz, 13. julija. AA. Snoči je jugoslovanski vojni ataše v Parizu g. Glišić priredil intimno večerjo na čast generalu Nediću, šefu jugoslovanskega generalnega štaba. Danes popoldne ob 10.30, je general Nedić v spremstvu jugoslovanskega poslanika g. Purifa in jugoslovanskega vojaškega atašea g. Glišića ter članov jugoslovanskega odposlanstva in generala Gourauda, vojaškega guvernerja Pariza, položil na grob francoskega neznane junaka prekrasen venec z napisom »Jugoslovanska vojska francoskemu neznanemu junaku«. 6. bataljon francoskih lovcev je stal v vrsti pred spomenikom z zastavo in godbo, ki je zasvirala jugoslovansko himno in marseljezo. Po enominutnem molku so se general Nedić in njegovi spremljevalci vpsali v zlato knjigo spomenika neznanemu junaku.

Nato je šel general Nedić s svojim spremstvom pred spomenik jugoslovanskih kraljev in položil prekrasen venec z napisom: »Kraljevska jugoslo-

vanska vojska kralju Osvoboditelju in kralju Zedinitelju.

Danes ob 13. priredi general Gamelin, šef francoskega generalnega štaba, kosilo v pariškem častniškem domu na čast šefu romunskega generalnega štaba Sikitiju in šefu jugoslovanskega generalnega štaba generalu Nediću. Popoldne ob 15.30 se general Nedić sestane s francoskim vojnim ministrom Daladierom. Jutri na dan francoskega narodnega praznika bo pa general Nedić prisostvoval slavnosti reviji čet pred spomenikom neznanega junaka. Revija bo ob 9. popoldne v navzočnosti predsednika francoske republike.

Tudi šef romunskega generalnega štaba je v Parizu

Pariz, 13. julija. c. Danes je prišel v Pariz šef romunski načelnik generalnega štaba. Opoldne je bil obenem z jugoslovanskim načelnikom generalnega štaba, generalom Nedičem na kosilu pri načelniku francoskega generalnega štaba, generalu Gamelinu. Jutri bosta oba generala prisostvovala vojaški paradi o priliki francoskega narodnega praznika.

Nedićeva zdravica

General Nedić je bil danes na kosilu, ki ga je priredil v njegovo čast in v čast njegovega romunskega tovariša generala Sikitija v pariškem oficirskem domu general Gamelin.

Med kosilom, ki je potekel v najpristranejšem razpoloženju, so izrekli več toplih zdravic. Prvi je pozdravil goste in ostale povabljenec general Gamelin kot domačin. — Prvi mu je odgovoril načelnik romunskega generalnega štaba general Siki-

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje s 1. strani)

tiju. Za njim je spregovoril general Nedić in imel naslednji govor:

Gospod general! Predvsem želim tolačiti čustva ljubezni, tradicionalnega prijateljstva in zvestobe, ki jih goji do francoske vojske in do Francije naša jugoslovanska vojska z vso Jugoslavijo. Ta čustva so zakoreninjena v globoki duhovni sorodnosti obeh narodov in v medsebojni vzorni zavezniški vzajemnosti. Francija je bila prva, ki je z Rusijo stopila leta 1914 na stran Srbije, ko so njen obstanek hudo ogrozili. Francija je takisto sprejela z ostalimi zavezniki srbsko vojsko, ko je morala po 18mesečnem bojevanju in raznih zmagah zapustiti svojo domovino, da bi mogla iz tuje nadaljevati boj do končne zmage. Odločilni udarec na solunskem bojišču, ki je privedel do končne zmage, so zadale francoske in srbske čete druge srbske armade, v kateri sem imel skromno vlogo pomočnika štabnega načelnika. In končno je bila Francija tista, ki je na mirovni konferenci vsestransko in vplivno podpirala naša pravična stremjenja in in krepko sodelovala pri ustvaritvi sedanje Jugoslavije.

Te moralne okoliščine so bistvenega pomena v zvezi z globoko in trajno zajednico življenjskih interesov obeh naših dežel, in važne za ohranitev in konsolidacijo miru. Hkratu so stanovita in zanesljiva osnova za prijateljstvo med obema vojskama. Vendar pa ne prihajamo semkaj, da bi se posebej poudarili svojo vero v Francijo. To naše verovanje je vedno popolno in neomajno. Francija je skozi dolga stoletja, zlasti pa v neposredni preteklosti, dokazala svojo izredno življenjskost in najpogostejše moralne sile v najpopolnejši obliki. Zato nam vlija sedaj kakor vedno popolno zaupanje.

Se manj pa prihajamo semkaj, da bi kršili svoje zveze in svojo vzajemnost s Francijo. V francosko prijateljstvo verujemo tako globoko in s Francijo se čujemo tako združene, da ti stiki navzlic razdalji ne potrebujejo za svojo ohranitev nobenih neposrednih zvez. Uživamo, ker moramo dihati v ozračju francoskega prijateljstva in da moramo vnovič videti Francijo in njeno slavno vojsko in občudovati njun sijajni in neprestani napredek.

Seja senata in skupščine

Belgrad, 13. julija m. Senat in skupščina sta danes nadaljevala svoje delo. Na seji senata je bil izvoljen odbor za proučevanje zakonskega osnutka o prekrških. Skupščina pa je bila sprejela zakonski načrt o sladkovodnem ribištvu.

Kratek potek obeh sej:

Senat: Pred prehodom na dnevni red je predsednik senata sporočil, da je dobil od skupščinskega predsednika v nadaljnji pretres zakonski osnutek o kovanju novega denarja. Vlada tudi v senatu zahteva za ta zakonski predlog nujnost. Finančni minister je podal svoj ekspozé, nato pa je senat sprejel nujnost z vsemi glasovi proti glasovom JNS senatorjev. Izvoljen je bil odbor za proučevanje zakonskega osnutka o prekrških. V odbor so bili izvoljeni: za člana dr. Gustav Gregorin in dr. Marušić, za namestnika pa Franc Smodej in dr. Kramer. Za predsednika je bil izvoljen dr. Silović. Prvo sejo bo imel ta odbor jutri dopoldne. Zakon o prekrških pa se mora po sklepu senata proučiti do četrta ter o tem poročati na prihodnji seji, ki bo v četrtek ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu bo zakonski osnutek o kovanju novega denarja.

Skupščina: Po sprejetju zapisnika zadnje seje je bilo sporočeno, da je poslanec Mravlje spet vložil interpelacijo na predsednika vlade o protizakonitem postopanju državnega tožila v Ljubljani v zvezi s cenzuriranjem opozicijskega tiskar. Interpelacijo je vložil isti Mravlje, ki je bil poslanec tudi v prejšnji skupščini za časa JNS, ko opozicijsko časopisje sploh ni smelo z besedico omeniti svojih narodnih voditeljev, kaj šele na dolgo in široko kritizirati režim. Seveda tedaj Mravlje ni čutil potrebe, da bi zaščitil tiskovno svobodo, kajti tiskovne svobode sploh ni bilo. Nujnost interpelacije je bila sprejeta. Na dnevnem redu je bil zakonski osnutek o sladkovodnem ribištvu. Poročilo odbora je podal poslanec Dimitrije Mirković. Kot vladni zaupnik je bil imenovan pri razpravah o tem zakonskem osnutku dr. Siniša Stanković in načelnik kmetijskega ministrstva Bu-

dislav Svijanović. Prvi je govoril kmetijski minister Stanković in podal daljši ekspozé, v katerem je poudarjal veliko važnost predložene zakonskega načrta in nujno potrebo sprejetja. V Jugoslaviji je okrog 20.000 ljudi, ki živijo skoro izključno od sladkovodnega ribištva. Vsakoletni dohodek znaša približno 50 milijonov din. Zakon je okvirni zakon ter bodo banovine lahko z uredbami zakon prilagodile strukturi in potrebam posameznih banovin. S tem se bo unificiralo različne zakonodaje na posameznih področjih države. Za kmetijski ministrom je govoril Voja Lazić in kritiziral zakonski načrt. Nato sta še govorila JRZ poslanca Todor Tomić in Savo Mikić. Oba sta zagovarjala zakonski načrt. Nato je govoril Milan Blažić proti. Besedo je povzel vladni zaupnik dr. Siniša Stanković. Poudarjal je, da se je zakonski osnutek o sladkovodnem ribištvu stavljal v program posameznih vlad petnajst let, vendar je bil šele danes predložen v odobritev narodnemu predstavništvu. Vladni zaupnik je izjavil dalje, da kazni, ki jih zakonski osnutek za razne prestopke določa, niso prevelike. Zakonski osnutek je bil sprejet v načelu s 167 proti 17 glasovom. Pri podrobnih razpravi se je javil samo Voja Lazić. Vladni zaupnik je sprejel par važnih zakonskih dodatkov, med drugim dodatke, s katerim se izključuje žabji lov iz odredb predložene zakona. To je posebno važno za Slovenijo, zlasti v okolici večjih mest, kjer si mnogi ljudje služijo kruh z žabjim lovom. Tem slojem ne bo treba sedaj za žabji lov imeti nobenih legitimacij, kakor je bilo poprej v načrtu določeno. Zakon o sladkovodnem ribištvu je bil nato sprejet tudi v podrobnostih s 167 proti 17 glasovom. Glasoval je za tudi skupščinski delovni klub. V smislu določil skupščinskega poslovnika je predsednik Čirić zakonski osnutek takoj poslal v nadaljnji pretres senatu. Prihodnja seja bo jutri ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu so štiri mednarodne konvencije.

Belgrad, 13. julija, m. Danes popoldne je imel drugo sejo odbor za proučevanje kordkata. Pred sejo je bila v kabinetu predsednika skupščine seja članov tega odbora in šefov parlamentarnih skupin. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se bo razpravljalo o konkordatu v plenumu skupščine normalno, to je, da ne bo sprejeta nujnost. Za razpravo v plenumu skupščine vlada v vseh poslanskih krogih veliko zanimanje ter so radi tega imeli sestanke že skoraj vsi poslanski klubi. Poročali smo že, da sta tak sestanek imela klub JRZ in klub vladne večine. Na tej seji je podal obširno poročilo predsednik kr. vlade in zunanji minister. Sestanek sta imela tudi klub JNS in delovni klub. Klub JNS je o konkordatu sklepal včeraj in danes, vendar se ni prišel do enotnega sklepa, ker so se mnogi ugledni člani tega kluba — Slovencev med njimi ni — zavzemali za konkordat ter izjavili, da ne bodo za konkordat v skupščini samo glasovali, temveč o tem tudi govorili.

Šolski svetnik in profesor Franc Jerovšek umrl

Danes popoldne je umrl v mariborski bolnišnici na posledicah možganske kapi upokojeni profesor in šolski svetnik gosp. Franc Jerovšek, v 84. letu starosti. Pokojni profesor je skoraj 40 let poučeval na mariborski klasični gimnaziji in vzgojil lepo število dijaških generacij, ki so se svojega nekdanjega profesorja zmeraj s hvaležnostjo spominjali.

Pokojni se je rodil 9. januarja 1854 v Tepanju pri Konjicah. Gimnazijo je študiral v Celju, filozofijo pa na graški univerzi, kjer je leta 1883 položil profesorski izpit iz klasične filologije. Služboval je najprej na državni gimnaziji v Gradcu, nato je bil 2 leti suplent na privatni gimnaziji v Gradcu, od leta 1886 pa do upokojitve 1918 je služboval na mariborski klasični gimnaziji. Leta 1921 je prevzel učno obveznost obolelega profesorja Zagarja, leta 1924 pa je postal honorarni učitelj zopet na mariborski klasični gimnaziji, kjer je ostal do leta 1927.

Pogreb pokojnega profesorja in šolskega svetnika bo v četrtek 15. t. m. ob pol 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

Odmevi umora na Javoru**Obsojene obrekovalke**

Še v svežem spominu nam je zavrnat umor Jožeta Martinčiča, kuharice v župnišču na Javoru. Takrat je »nacionalno« časopisje zagnalo velikanski krik in vik ter takorekó s prstom kazalo na župnika gosp. Jerneja Klinec, češ, da ne more biti morilec pokojnice nihče drugi kot edino on.

Ničesar čudnega, če so se na podlagi takšnih je časopisnih namigavanj začela širiti ugibanja in govorice daleč naokrog, kar je privedlo do tega, da je bil g. župnik prisiljen stopiti klevetnikom na prste. Tako je vložil župnik g. Jernej Klinec po svojem zastopniku dr. Josipu Vršiču, odvetniku v Ljubljani, tožbo radi klevete zoper Berčon

Italijanski časopisi manjši

Rim, 13. julija. b. Po najnovejši odredbi ministra za tisk in propagando se je določilo, da od 15. julija t. l. dalje noben italijanski list ne sme izhajati več kakor na šestih straneh.

Tiskovni sporazum z Nemčijo

Berlin, 13. julija c. Med Avstrijo in Nemčijo je bil podpisan tiskovni sporazum. Po tem sporazumu listi obeh držav ne bodo smeli več objavljati neljubih vesti iz ene ali druge države. Večkrat bodo v raznih člankih morali celo opisovati tvorne stvaritve obeh režimov v obeh državah. Napadane vojilnih oseb naj bo prepovedano. Hitlerjeva knjiga »Mein Kampf« je po vsej Avstriji dovoljena. Niso pa mogli doseči tega, da bi Avstrija dovolila uvažanje v Avstrijo vseh nemških listov brez izjeme.

Dunaj, 13. julija. AA. Havas: Na sprejemu tujih časnikov je Schuschnigg rekel, da novi režim v Avstriji ne misli ukiniti demokracije in parlamentarizma, ampak hoče samo reformirati te ustanove in jih vsposobiti za sodobno delo. Nato je rekel, da delavstvo v Avstriji sami želi, da naj se volitve izvajajo po stanovskem sistemu. Tako je ugodeno tudi drugim razredom.

V letalu iz Moskve v Kalifornijo čez severni tečaj

Pariz, 13. julija. AA. Havas poroča iz Moskve, da so letalci, ki lete iz Moskve v San Francisco preleteli Rudolfovo zemljo. Vremenske razmere so zelo slabe.

London, 13. julija. AA. (Renter) Iz Seattle poročajo: Ruski letalci so ob 7.20 evropskega časa brezlično sporočili tole:

Nahajamo se okoli tisoč kilometrov na tej strani severnega tečaja. Na letalu je več v redu. Ruski letalci

San Francisco, 13. julija. AA. (Havas) Ruski letalci so sporočili ob 8.37 evropskega časa, da lete severno od otoka Banks na 74 stopinji širine in 120 stopinji dolžine.

Göringova štiriletna v rokah generalnega štaba

Berlin, 13. julija. c. Voditelj nemške gospodarske štiriletnice general Göring je izvedel velike spremembe v organizaciji te štiriletnice. Voditelj oddelka za sirovine Kohler je moral odstopiti in je bil odsek za sirovine ukinjen, vpostavljen pa odsek za jeklo in železo. Ta odsek je prevzel visok častnik nemškega generalnega štaba. Pač pa se je zelo izpopolnil odsek za zunanjo trgovino. Ta odsek mora za vsako ceno zvišati nemško izvozno trgovino.

Samomor v sokolskem domu

Novo mesto, 13. julija.

Starejšo hčerko najemnice gostilne »Sokolska klet« so danes popoldne ob 3 našli obešeno v stranski sobi. Nesrečnica, ki je bila katoliške vere, se je pred 14 dnevi pravoslavno poročila z uslužbencem svoje matere. Vzrok smrti še ni ugotovljen. Preiskava tega slučaja pa je v dobrih rokah.

Smrt v vlak

Novo mesto, 13. julija.

Danes popoldne okrog 6 je prispela brzokavna vest s postaje Litija, da je v vlak Belgrad—Ljubljana nenadoma umrl železniški upokojenec, Novomeščan gosp. Čuk Ivan. Nesrečnega je zadela kap.

Čehoslovski bogoslovci v Mariboru

Maribor, 13. julija.

Danes zvečer prispejo v Maribor čehoslovski bogoslovci, ki potujejo na kongres Slavia Tholica v Ljubljano. V Mariboru bodo gostje bogoslovja in Slomškove družine. V četrtek jutraj se odpeljejo na izlet v Rogaško Slavno in k sv. Roku nad Šmarjami pri Jelšah. Zvečer jim bo v prostorih mariborskega bogoslovja prirejen intimni prijateljski večer.

Naši časnikarji v Parizu

Pariz, 13. julija. AA. Sinoči ob 11.15 so prišli v Pariz jugoslovanski novinarji, ki jih je povabil francoski zunanji minister, da si ogledajo francosko razstavo.

Osebnosti vesi

Belgrad, 13. julija. m. V V. skup. je napredoval dr. Miha Kamin, zdravnik-specialist drž. bolnišnice na Studencu pri Ljubljani. V VI. skup. je napredoval Radovan Klopčič, profesor na učiteljski v Mariboru. V VI. skup. je napredovala višja kontrolorka na pošti pri št. Lenartu Marija Korošec.

Belgrad, 13. julija. m. Minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogić je imenoval za vršila dolžnosti šefa strokovnega oddelka Draža Ulago, referenta istega ministrstva.

Belgrad, 13. julija. AA. Napredoval je za načelnika v tretji skupini 2. stopnje pri kmetijskem oddelku banske uprave banovine inž. Anton Podgornik.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. julija. m. Sinoči je umrla mati pokojnega dr. Milana Sršića Ana Sršić. Umrla je točno tri mesece po smrti svojega sina. Pogreb bo jutri v Sarajevu.

Belgrad, 13. julija. AA. Z večerajšnje ladje se je odpeljalo na Čehoslovaško 25 jugoslovanskih otrok v zamenjavo s čehoslovaškimi otroki, ki so prišli k nam na šolske počitnice. Ekskurzija prispe jutri ob 9 v Bratislavo, kjer jo bo sprejel tamkajšnji župan, nato so si pa z avtobusom ogledali mesto.

V Francovi vojski Kako izgleda sedež glavnega tabora

Te dni je obiskal naše uredništvo g. Rudolf Hare, ki je služil pri generalu Franku kot afferes (podporočnik) v Karlstovskih trupah. Sodeloval je pri dogodkih, ki polnijo dnevno časopisje in bo gotovo zanimivo poslušati pripovedovanje tega prvega Slovenca — španskega oficirja, ki se je boril v armadi generala Franka.

Nekoliko manjša kot Ljubljana leži v gorah, katere obmejujejo Portugal in Španijo. Polna starih, ozkih ulic, uličice in tlakovanih trgov — s starinskimi častivrednimi palačami — preživi mirno poduhovljeno življenje, katerega napolnjuje duh čvelja pomaranč in obseva žarko španske sonce. To mesto, ki je značilno po svojih številnih dragocenih cerkvah, po svoji univerzi, ki je ena najstarejših na svetu in po svojem mirnem življenju — je sedaj dobilo popolnoma drug duh in drugo barvo tako, da se zdi kot bi zgodovina, ki je tukaj takorekó zaostala — sedaj zopet skotila nekoliko desetletij naprej ali nazaj — to Bog ve!

Po cesti švigajo vojaški avtomobili in motorna kolosa — sive, zelene, črne, bele in rdeče uniforme — vsa ta množica ljudi iz vseh krajev Španije in Evrope daje vtis roja čebel, ki se zbira okrog katedrale — ali bolj točno, nadškofove palače, v kateri dela noč in dan neumorno in neprenehoma najvišji generalisimus španske vojske general Francisco Bahamonde Franco. Neprestano prihajajo in odhajajo kurirji in ordonanci — vojaški in oficirski z aktivkami, z važnim službenim izrazom na obrazu, kateri že sam dovolj govori tudi že uniforma ne bi.

Velik napis in nemška zastava kažeta center vseh nemških vojaških sil v Španiji — »Legion onore« — ki šteje okoli 25.000 vojakov specialistov — pilotov in oficirjev, kateri vršijo ogromno organizatorno in zvezno službo cele španske armade. V bližini glavnega trga — »Plaza mayor« — leži generalat italijanske vojske v Španiji. Težko je držati zvezo s polki, ki se borijo po vseh frontah španske vojske in katerih je okoli 100.000.

Tako je v Salamanci koncentrirana vsa vojna oblast, medtem ko se v Burgosu nedaleč od tod nahajajo španske civilne in upravne oblasti. Zato pa tudi nosi Salamanca pravi vojaški svetovljanski izraz, ki pride do izraza zlasti v številnih kavarah in drugih lokalih, ki so prenapolnjeni ljudmi in glasov vseh jezikov. Za mizo pri oknu pijejo pravo bavarsko pivo mirni nemški oficirji, ki s svojimi plavimi lasmi potrjujejo čistost svoje rase, tako da majhni črni Italijani, vedno veseli in živli, čeprav številnejši niti ne pridejo tako do izraza. V dimu tobaka težko gledam, vendar razločujem v vsej tej množici Irce, Portugalce, Špance, domačine, časnike in diplomate — le tu in tam kakšna napredna senorita črnil las in oči v živo-barvni svileni obleki.

Moja avtomobilska kolona odhaja popoldne ob 1. Čili Toledo. Propustnice — zapovedi — dokumenti itd. vse to je že v glavnem generalštabu. Hitro stopim tja, ker čez pol ure je napovedan odhod.

Dvojna straža na cesti. Po en vojak iz »Falang« in »Renovation espagnola« koraka pred palačo in stoji pred vhodom. Vojaški Falange so

oblečeni v črno srajco s petimi rdečimi puščicami na prsih, črne hlače in kapa, oboroženi s puškami najrazličnejših tovarn vseh evropskih držav razen Španije. V svojih belih uniformah delajo eleganten vtis, ki ga povičujejo bele rokavice, ki so obilnatne vsem španskim uniformam pri straži. Družbo jim delajo miličniki Renovation Espagnola, ki so ostali zvesti bivšemu španskemu kralju Alfonzu XIII. Ti nosijo zelene uniforme s plavim križem na prsih.

Siroko, belo marmornato stopnišče vodi v vestibul. Vrata mi odpre legionar z zavihanimi rokavi v belih rokavicah. Po oddaji orožja stopim v ogromni vestibul. Krasi ga napis, ki je postal simbol nove Španije in katerega najdeš ob vsakem koraku, na vsaki hiši — na ustih in v srcih: »Dios — patria — reic« — geslo karlistov. »Bog, domovina, kralj.« Ves je v belem marmoru — tla in zidovi — tako da vsa ta belina daje vtis svečanosti. Ogromni zlati in kristalni svečniki visijo z marmornatega stropa, ki ga podpirajo oboki belih stebrov. Velikanska okna z barvastimi šipami in stopnišče v zgornja nadstropja, na katerem stoji Marokanci v belih burmuzzi s meči v rokah, čigar obleke in orožje so bogato okrašeni z zlatom — vse to je edini in vendar tako učinkoviti okras te dvorane, za katero bi lahko pomislil človek da je cerkev, če bi ne zagledal množice uniform, frakov ter zlatih diplomatskih uniform — čakajočih in sprehajajočih se ljudi.

Bežen pogled po dvorani in že stoji postaven karlist pred menoj. »A suz ordines, alferes!« Odpelje me po stopnišču, ki vodi v privatne urade poglavarja nove Španije. Tukaj stražijo hribovski kmečki sinovi Navarce — odlični katoliki — slebri karlisti — v uniformah s tradicionalnimi rdečimi kapami. To je osebna straža generalisimusa.

V sledečem nadstropju so pisarne. Generali in polkovniki z zavihanimi rokavi, ropotanje pisalnih strojev, zvonjenje telefonov, poglasni pogovori, posvetovanja, dohod in odhod oficirjev vseh uniform. Vse to me v prvem trenutku zmoti. Vprašam mladega prijaznega poročnika legionarjev. Ta mi odgovori v zvonom andaluzijskem narečju. Predstavim se. Iz Jugoslavije! Presenečenje berem na obrazu. Ginjen mi čestita. Stari nemški oficir z monoklom na levem očesu vstane od mize ter pristopi. Zdelo se mu je, da ni dobro slišal. V trenutku sem bil obkrožen od oficirjev. Tako senzacijo je zbudilo ime Jugoslavije v Španiji! Ovgrel sem predsedke, — povedal, da naša mladina s simpatijo spremlja borbo španskega naroda za svojo svobodo in končni mir.

Ko je bil moj opravek končan, sem hitel, da nadomestim zamujeni čas. Avtomobili so bili pripravljeni.

Po širokih asfaltnih cestah, v žarkem španskem soncu hitimo jugu nasproti — Toledo — kjer se vršijo hudi boji za obrambo mesta.

Japonci so v Tiencinu izkrcali močno armado

Peking, 13. julija. b. Iz tukajšnjih službenih krogov izhaja vest, da bo Tokio izkoristil sedanjo priliko, ko je prišlo do odprtih vojnih operacij med Kitajsko in Japonko, da bi popolnoma izvedel svoj načrt na severnem Kitajskem in da vse severne province podvrže svoji oblasti, kakor je podvrgel Korejo in Mandžurijo.

Japonska pripravlja veliko vojaško akcijo na severnem Kitajskem z več divizijami, katere bodo poslali iz Japonske. Te divizije bodo imele s pomočjo kvantunske vojske in posadki iz Koreje in Mandžurije nalogo, da popolnoma zasedejo Hopei in Čahar in da popolnoma izpodbijajo vpliv nankinske vlade, ki ga je imela ta vlada na severnem Kitajskem in ki je v zadnjem času naglo in opasno rastel. — S kitajske službene strani se odgovarja na te japonske načrte, da bodo ti načrti naleteli na odločen in energičen nastop Kitajske, ki ne bo dovolila, da se njeno ozemlje na tak način zmanjšuje.

Včeraj so dospela v Peking nova japonska okupacija, posebno pa mnogo tankov in strojnih pušk. Ker premirja ni bilo mogoče doseči, so se včeraj začele nove sovražnosti zapadno od Pekinga.

V pristanišče Tiencina so dospeli prvi parniki z japonskimi pomožnimi četami, katere so takoj odpravili dalje proti Pekingu. Vse čete prihajajo iz Japonske same, tako da je smatrati, da se je Ja-

ponski posrečilo v par dneh mobilizirati svoje sile in jih poslati na Kitajsko, kar pomeni, da se Japonska z gotovostjo pripravlja na to akcijo. Razen vojakov prihaja veliko število topov, municije in letal, katere prihajajo vsak trenutek in se spuščajo na tukajšnje letališče.

Japonske čete so zavzele vse železniške postaje med Šanghajem in Tiencinom, da bi tako olajšale prevoz svojih čet.

Tokio, 13. julija. AA. (Havas) List Ahaši poudarja, da je novi poveljnik japonskih čet na severnem Kitajskem general Kučuki po izjavi, ki jo je dal temu listu, odločno izpovedal, da je japonska zmerom želela prijateljsko urejati vse spore med Kitajsko, da je pa prisiljen prekiniti svoj molk in naročiti svojim četam, da kaznujejo krivice in zaščitijo koristi Japoncev, živčih na Kitajskem. Japonska vlada je že razglasila ta svoj sklep. General Kučuki poudarja dalje, da bodo japonske čete prodirale proti določenemu cilju po vnaprej določenem načrtu. Japonska armada pričakuje od japonskega naroda, da bo z največjo pozornostjo spremljal operacije cesarske vojske in da ji bo dal vso potrebno podporo. List pravi dalje, da je znana stvar, kako velik ugled uživa general Kučuki kot vojaški strokovnjak, ki se ni nikoli vtkal v politične zadeve.

Zalostnega srca naznanjawa, da so v torek, dne 12. julija 1937, boguvdano, prevdeni s sv. zakramenti, v 90. letu starosti, umrli najina skrbna, dobra mati

Marija

Blago pokojnico priporočava v tiho molitev.

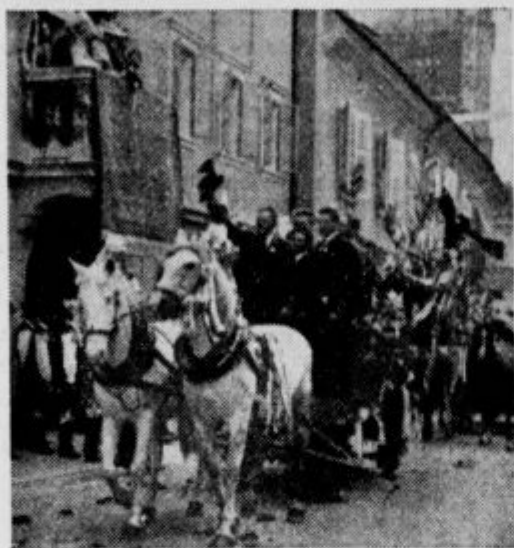
Ljubljana, Dobrepolje, 12. julija 1937.

Anton Kralj, tajnik Zadrzne zveze, Janex Kralj, posestnik v Zagorici, sinova.

Prizori s prosvetnih taborov v Kranju in Trnovem

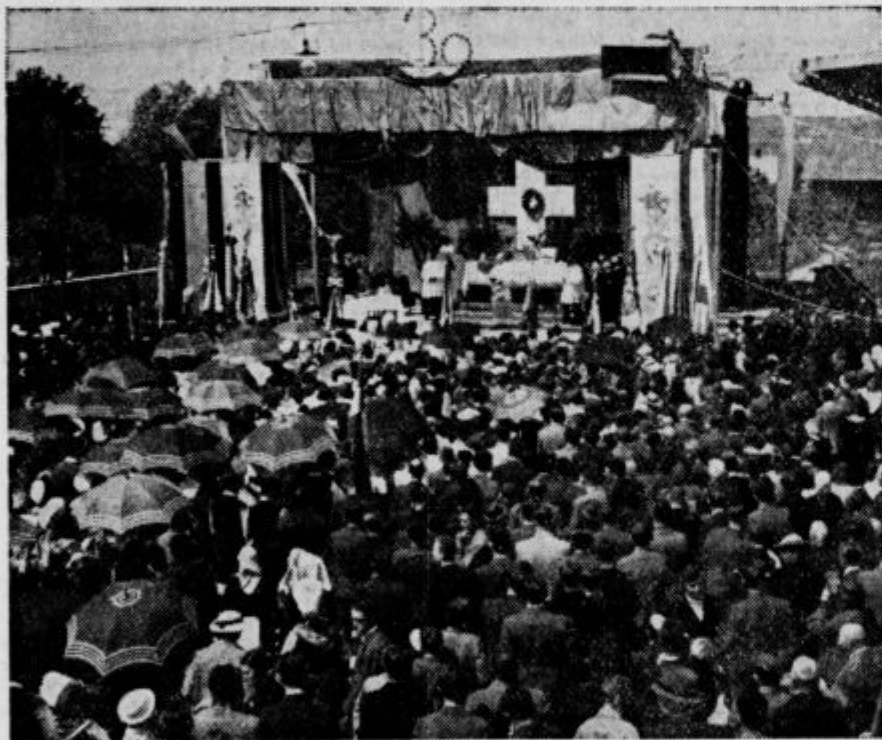

Gorenjski tabor v Kranju: Narodne noše pričak ujejo kneza namestnika Pavla in knežinjo Olgo

Gorenjski tabor v Kranju: Okrašeni vozovi v defileju pred knezom namestnikom

Kumica gospa Zora Curkova pripenja trak na novi prapor trnovske prosvete v Ljubljani

Med službo božjo na taboru v Trnovem

Kongres v čast Kristusa Kralja v Poznanju

Krščanska obnova življenja

Prvi del predavanj in razgovorov na kongresu se je predvsem bavil z analizo brezbožniškega gibanja. Pri tem so govorniki že seveda opozarjali ne le na dolžnost boja proti brezbožnemu komunizmu, marveč tudi na sredstva in način najbolj uspešnega boja, po pozitivni obnovi in poglobitvi vsega življenja katoličanov in družbe. V zadnjih štirih predavanjih pa so predvsem govorili o tej obnovi.

Prof. Corsanego iz Rima je v živahnem in duhovitem govoru razpravljala o »socialni obnovi krščanskega življenja«. Socialne krivice, ekonomski nered, beda širokih mas, svetovna kriza ugodno pospešujejo razvoj komunističnega ateizma. Nasilna metoda ni tako nevarna kakor mirna, skrivna, podtalna propaganda. Nov družabni red se bliža, ali bo s Kristusom ali brez Njega, proti Njemu. Naša dolžnost je, delati po jasnem načrtu socialne propagande in socialne akcije. Prva dolžnost katoliških izobražencev in raznih strokovnjakov je poznati socialni nauk Cerkve. Vse mogoče stvari poznajo in znajo temeljito: umetnost, literaturo, druge kulturne panoge ali praktične stroke, socialnega nauka Cerkva pa prav nič. In vendar je to prvi pogoj, da se je mogoče boriti proti zmoti in širiti resnico. — Cerkve je bila v vseh časih socialno aktivna, nešteto njenih naprav to priča. Treba pa je za socialno obnovo, da se tudi katoličani živo zavzamejo, da je pred ljubeznijo pravičnost. Delavec ne sme dobiti kot milostino tega, do česar ima pravico. Socialna pravičnost mora postati živ. Kakor katedralo moramo zidati katoličani nov družabni red, ne bomo zmogli vsega mi, a postaviti ali obnoviti temelje mišljenja pravičnosti in ljubezni moramo.

Dr. O. Kalecki, profesor na varšavski univerzi,

je govoril o »duhovni obnovi katoliškega življenja«. Brezbožniki često nastopajo z gesli in idejami, ki niso njihove, ampak so jih ukradli iz zaklada Kristusovega in zatajili njihov izvor. S svojimi gesli operirajo brezbožniki na področjih družabnega reda, kulture in politike. V družabnem redu uporabljajo gesla francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo. A vprav svoboda se v pravem smislu more razviti le v kraljestvu Kristusovem. A kje je tudi večja enakost kot tu, kjer vladar ozira na stan in vrednost pokleka k spovednici, se bližajo obhajilni mizi. Le notranja vrednost človeka pride tu do veljave, nobene družabne ali drugačne pravice. Bratstvo ni mogoče, kjer vlada nasilje in zavist. Polno bratstvo je tam, kjer je živo kraljestvo Kristusa. V kulturnem področju govorijo brezbožniki o temnem srednjem veku, reakciji religije, govorjenje, ki je že davno ovrženo. Cerkve je v srednjem veku začela ustanavljati univerze, ona je gojila kulturo. Tudi v političnem oziru je Cerkve s svojimi nauki, s svojimi duhovnimi sredstvi izkazala družbi neizmerno uslugo. Delajmo na obnovi krščanske kulture in vsega zemškega življenja, a ne pozabimo večnih ciljev.

P. Bivort de la Sandée iz Pariza je razpravljala o »moralni obnovi krščanskega življenja«. Predvsem je izhajala iz dejstva, da se komunizem skuša širiti posebno na razvalinah zakonskega in družinskega življenja. Zato je potrebno, da katoličani z vsemi močmi podpiramo, utrjujemo družino v naravnem, moralnem, kakor tudi v nadnaravnem pogledu.

Zadnje predavanje na plenarnih zborovanjih pa je imel ljubljanski škof dr. Rožman v ponedeljek popoldne o »religiozni obnovi krščanstva«. Velikno pozdravljeno od občinstva, ki je napolnilo veliko dvorano, je naš škof najbolj poudaril potrebo močne, doživljene vere v Boga, Kristusa Odrešenika, v katoliško Cerkve. Kako bi ne zmagoval tisti, ki živo veruje v otroštvo božje, mistično telo Kristusovo, v občestvo svetnikov, saj se ne ozira na svoje šibke moči. Le iz žive vere more izvirati posve-

čevanje samega sebe. Od tod pa bo samo po sebi vrela krščanska dejavnost. Sredstva za obnovo krščanskega življenja so mnogoštevilna: pozivljati z miseljo za farno občestvo, liturgično gibanje, rekolekcije in duhovne vaje. Posebno pa je važno, da v tem boju proti brezbožnosti ne pozabimo na uspešnost molitve in pokore. Kristus sam nas k tem delom opominja.

Po govoru našega škofa, ki ga je vsa dvorana v spoštljivi tihozi in pozornosti poslušala, dasi ga večina udeležencev ni razumela, ker je bil v slovenskem jeziku, je predsednik mednarodnega odbora škof Scheiwiller zaključil kongresna zborovanja. Zahvalil se je kardinalu-legatu in pozval vse udeležence, naj misli in smernice, ki so jih počili na kongresu, neso s seboj in jih uresničijo. Spregovoril je še kardinal-legat in se zahvalil kongresnemu odboru. Združeni pevski zbori pa so nato pod vodstvom skladatelja Tel. Nowowiejskega zapeli častitljivo staro pesem »Bogu Rodzica« in Ps. 136. Nazadnje pa himno poljske Katoliške akcije, ki so jo večkrat morali ponoviti, ker se navdušenje ni hotelo poleči.

Poznanj, 29. junija 1936.

Kakor se je zjutraj vse delo dneva pričelo s sveto maso, tako je bil tudi zvečer sklep z blagoslovom s sv. Rešnjim Telesom in kratko medikacijo v raznih cerkvah. V nedeljo zvečer je bil v univerzitetni dvorani oratorij Quo vadis. Operni pevski zbor je izvajal to močeno delo F. Nowowiejskega. Skladatelj je sodeloval sam pri orgljah.

A veliki dan je bil za kongres in za mesto Poznanj praznik sv. Petra in Pavla, ko naj bi na Trgu Svobode (Plac Wolności) kardinal-legat daroval slovesno sv. maso. Za ta dan se je mesto v ponedeljek še posebej okrasilo. Na Trgu Svobode so postavili oltar pod visokim vitkim baldahinom. Preprost visok oltar, prevlečen z belo barvo, ves zastavljen z lilijami, hortenzijami in drugim cvetjem. Videti je bilo, kakor bi oltar rastel iz vrsta najlepšega cvetja.

ELIDA

— radi blagega učinka prava polepševalna sredstva

MILA

ELIDA MILO *Favorit*
Že deset let ljubljene
vsake lepe žene

Strašen dogodek v hiši norcev

Sestra je slaboumnemu bratu s sekiro razklala glavo

Maribor, 13. julija.
V Račah se je odigral večeraj dogodek, o katerem govori danes vsa tamošnja okolica. Dogodil se je v hiši 37-letne posestnice Elizabete Drevenšek, pri kateri živita njena slaboumna sestra Alojzija ter slaboumni brat Henrik Lipnik. Hiša je udarjena z nekim prokletstvom, oba otroka sta bila že od mladosti slaboumna, zdi se pa, da tudi Elizabeta Drevenšek ni čisto pri zdravi pameti. Njen brat Henrik Lipnik je bil že dvakrat v umobolnici, enkrat pol leta, drugič pa celo leto. Oba norca, ki sta živela pri sestri, sta imela zapisan prevzitek. Njuna sestra se je pred leti poročila ter je vzela nekoga Drevenška iz sosednjih Škol. Zakon pa tudi ni bil srečen, ker je mladi mož rad gledal v kozarec, spravi je posestvo v dolgove ter je slednjič, da bi se iz neprijetnega položaja izmotal, sam zažgal hišo in hlev, da bi dobil zavarovalnino. Toda razkrinkali so ga in šele nedavno je prišel iz dvestletne ječe.

Slaboumni brat Henrik Lipnik je v času, ko je bil njegov svak v zaporu, postajal vedno bolj oblasten. Ni bil tako nor, da se ne bi zavedal važnosti denarja, rad je tudi popival, pa je začel sestrogospodinjino na vse načine izsiljevati. Poleg svojega prevzitka je zahteval od sestre polovico od izkupička za vsak pridelek, katerega je prodala. Svoje zahteve pa je podprl s strašno grožnjo, da jo pri priči ubije, če mu jih ne izpolni. Večkrat je v svoji besnosti navalil na sestro, da je morala bežati iz hiše ter se je vso noč skrivala v sosesčini, dokler se norec ni zopet umiril. Denar, ki ga je dobival od sestre, je takoj zapravil.

Nedavno je Drevenšek prišel iz ječe. Ni pa si upal domov k ženi, ker se je bal slaboumnega

svaka. Ta ga je namreč napadel ter ga odgnal od hiše. Že takrat je Elizabeta Drevenšek, kakor to izpovedujejo priče, nagovarjala svojega moža, naj ji norega brata ubije, češ da ne bo dobil za to več kakor leto dni. Mož pa da je to zavrnil in dejal, naj sama napravi, kar hoče. V nedeljo zvečer je Henrik Lipnik zopet začel pretepati sestro, vrgl jo je na tla in komaj jo je njena slaboumna sestra Alojzija ubranila. Obe ženski sta nato zbežali iz hiše ter se skrili v grmovje, kjer sta čakali vso noč do jutra. Henrik Lipnik pa je medtem doma vzel sekiro ter na drobno sesekal vse pohištvo. Nato se je vlegel na posteljo ter zaspal. Zjutraj je prišla Elizabeta Drevenšek domov. Videla je razdejanje v hiši, ko pa je opazila, da brat spi in je našla poleg postelje sekiro, jo je vzela, tiho pristopila k postelji ter udarila brata z vso silo z ostrino. Ostrina se je globoko zasekala v lobanjo takoj za ušesom.

Elizabeta Drevenšek je nato takoj zbežala iz hiše ter šla k sosedu Mariji Plečko, kateri je dejala: »Sedaj sem ga ubila, tako sem ga vsekala, da je kar iz postelje padel.« Komaj pa je to izgovorila, se je pa pojavil na pragu hiše Henrik Lipnik, ves oblit s krvjo ter se omahovaje prijel za podboje vrat. Prizor je bil grozen, da je gledalec ledenela kri v žilah. Lipnik je nekaj časa omahoval, potem pa se je zgrudil v travo ter obležal nezavesten. Gasilci iz Rač so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer se še sedaj bori s smrtjo. Drevenškovo so orožniki aretirali v trenutku, ko si je pripravila vrv, da se obesil. Dejalo je, da ni mogla več živeti s svojim bratom, ker jo je mučil in pretepal, poleg tega ji je jemal denar ter kradel vse, kar je dobil v roke, tako da jo je spravi čisto na kant ter je bilo posestvo te dni že sodno cenjeno.

Logatčani odgovarjajo „Jutru“

Logatec, 13. julija.

Medtem ko je nedeljski »Slovenec« priobčil nepobitna dejstva glede dvakratnega podžaganja evharističnega križa v Dol. Logatcu, je istočasno objavilo tudi »Jutro« zlobno izmišljene navedbe, češ, da je aretirani Seljak bil član Orla, da sta dve njegovi sestri marljivi cerkveni pevki in da je sin polnočnih elaršev.

Povsem očitno je, da je ta članek namenjen bralcem, ki razmer v Logatcu sploh ne poznajo, zato pa odgovarjamo na to nesramnost mi, Logatčani sami.

O kakem bivšem članstvu Seljaka pri Orlah sploh ne bomo govorili. To podtikanje je pač preveč naivno, a vendarle zlobno, kajti noben bivši član Orla se ne spominja, da bi omenjeni kdaj bil v organizaciji tega društva, niti kot naraščajnik. Pa ko bi, recimo, to bilo končno tudi res, bi bil to resen dokaz, kako globoko more pasti sicer dober, v poštenih okoliščinah vzgojen človek, ako se spajdaš s tako družbo, kot jo je imel vsaj zadnjih 6 let nesrečni Seljak. Ugotavljamo pa takoj, da Seljaka tačas nismo videli morda v vrstah naših katoliških društev, nismo ga videli zahajati v cerkev, če hočete še — nismo ga videli v vrstah JRZ. Vemo pa, da je bil z dušo in telesom na uslugo etranki, ki je s surovimi metodami in z umetno plačanimi priganjaji pri zadnjih občinskih volitvah na nečeden način izvojevala s 3 glasovi zmago nad pravimi logaškimi domačini. Vemo tudi, da je pred zločinom popival v logaškem šolskem domu pozno v jutro in od tam grede izlil svoj gnev nad evharističnim križem. Neglede na še druge okoliščine, ki jih bo, kakor upamo, razkrila nadaljnja preiskava, moremo reči samo, da je logaški primer nujen klic posebno za starše,

naj z vsemi sredstvi branijo svoje otroke pred dvomljivo družino.

Ni nam pa razumljivo, kaj namerava člankar z opazko, češ, da sta Seljakovi dve sestri marljivi cerkveni pevki. Povedati moramo, da poznamo v Logatcu samo eno sestro. Ta je bila dobra cerkvena pevka in se je tudi pošteno poročila ter je kot poštena zakonska žena že 8 let z doma. Ali misli »Jutro«, da bomo sedaj kar s kamenji pobili vse Seljakovo sorodstvo. Tudi mati, ki je že davno umrla, je bila krščanska žena, enako o očetu ne bi mogli slabo poročati. Res pa je, da je slednji pri zadnjih volitvah volil proti JRZ.

Mi smo sicer vajeni metod, ki jih uporabljajo naši nasprotniki, kadar gre za to, da se kako njihovo nečedno dejanje zvrne na nas. To pot pa ne bo šlo. Okoliščine so pač take, da vse to nič ne pomaga. Pošteno ljudstvo je že napravilo svojo sodbo, kateri bo nujno sledila tudi obsodba vsega, kar se danes še zaradi gospodarske prevlasti kvarno pase nad našim življenjem.

Vlom v župno cerkev na Dovjem

V noči od nedelje na ponedeljek, od 11. do 12. julija, je bilo vlomljeno v župno cerkev na Dovjem. Ropar je poskušal svojo srečo z močnim cepinom pri velikih in stranskih vratih, pa oboja so vzdržala, dasi so zlasti stranska zelo trpela. Nazadnje se je spravil nad vrata pri zakristiji; tu pa ključavnica cepinovi sili ni bila kos. V zakristiji je lopov razmetal mašno obleko, preiskal vse omarice, spravil iz omarice mašni kelih in ciborij, vendar ni vzel nobene etvari. Sledi so kazale, da je imel opravka tudi okrog tabernaklja, vendar ga ni odprl. Pač pa je razbil oziroma poškodoval tri nabiralnike, toda opomogel si brez dvoma ni, ker so bili nabiralniki pred kratkim izpraznjeni. Svetil si je z žveplenkami, katerih je ležalo več ožganih v zakristiji in pred oltarjem po tleh. Cepin je pustil za spomin v zakristiji. Škodo cenijo na okrog 1000 dinarjev. Uvedena je preiskava.

Poljska Katoliška akcija, ki ima sedež v Poznaniu, je za ponedeljek in torek sklicala shod za škofijo Poznanj-Gnjezno. Pozvali so k zborovanju tudi Zvezo katoliške moške mladine, ženske mladine, mož in žena. Vse te zveze so imele svoja zborovanja izven ur kongresnih predavanj. Tako so priverle množice iz Velikopoljske na praznik sv. Petra in Pavla. Tako je bilo mogoče, da je bila slovesna sv. masa kardinala-legata veličastna manifestacija katoliške misli, kakor se jih malokdaj vidi. Gledali smo tisoče in tisoče moške mladine v preprostih zeleno-rjavih suknjičih, prepašanih z usnatim pasom, z vojaški podobno čepico na glavi, kako so disciplinirano ter navdušeno s sto in sto zastavami korakali skozi mesto, in smo priznali, da tudi Poljaki nekaj premorejo. Iz vseh ulic, ki vodijo na Trg Svobode, so se vsipale vedno nove množice mož, fantov, deklet, žena. Godbe, zastave in pesmi, pestré noše, slavnostno okrašene hiše — vse je dvigalo razpoloženje in budilo veselje in zmogovitost katoliške zavesti. Na Trgu Svobode je bilo ob 10. uri, ko se je pričela sv. masa, zbranih po moji sodbi gotovo 80.000 do 100.000 ljudi, ki so s pobožno zbranostjo dve uri sledili sv. obredom in poslušali govor škofa Gawline, ki je v poljskem, nemškem in francoskem jeziku razkrival zgodovino poljske vernosti, katoliškega junaštva in s tem že pozival na vztrajno delo za kraljestvo Kristusovo.

Ob razhodu se je vsula silna ploha. Občudoval sem vrste fantov in mož, ki so v najhujšem naluvo korakali skozi mesto na njim določen kraj.

Popoldne ob 4. pa je bila napovedana pred spomenikom Srca Jezusovega sklepna mednarodna manifestacija. Dasi je dež rosil, so vendar zopet prišle velikanske množice pred spomenik in čakale kardinala-legata. Prišel je se je v kočiji, v katero je bilo vpreženih šest konj, pred njim pa je pridiral eskadron ulancev z belordečimi praporčki, prav tako pa njim. Ljudstvo je kardinala navdušeno pozdravilo. Vsa velika množica je nato glasno molila apostolsko vero, vsak v svojem jeziku.

Drobne novice

V nedeljo v Školjo Loko!

Pred 2 letoma so se odprli prosvetni domovi, v tem poletju se že polnijo prostori trgi: sedaj tu, sedaj tam beremo o lepo uspehih taborih in nastopih naše Prosvete.

Za nedeljo vabi Školja Loka, ki v prosvetnem oziru nikoli ni bila zadnja, pa ne misli tudi letos zadnja ostati.

Veliki plakati — v Ljubljani in po Gorenjskem že vabijo. Na predvečer se igra »Reveček Andrejček«. Za loške rojake je zanimivo, da nastopi v glavni vlogi g. Krmelj Janez, znani »Aleške«, eden glavnih igralcev iz prve dobe prosvetnega društva.

V trgovini Planina je tudi že na ogled novi prapor škofjeloškega prosvetnega društva: zelo lepo so ga izdelale č. šol. sestre v Ljubljani po načrtih prof. Kregarja iz št. Vida: prapor vzbuja splošno občudovanje. — Botrovala mu bodeta ga. Planinova, soproga člana banskega svetnika in okolišni zdravnik g. dr. Ivan Hubad; oba to čast po svojem delu v našem društvu zaslužita.

18. jul. igra naša domača godba »Ljubničke budnice. Ob 8 zbiranje za spredov od tovarne »Sešir« od evharističnega križa, spredov gre na Glavni trg, kjer bo imel sv. opravilo ob 9. g. dekan Matija Mrak: blagoslov prapora in sv. maša. Nato prosvetni tabor: Govorila g. prosv. inspektor Dolenc: O slovenstvu in jugoslovanstvu, in prof. dr. Vilko Fajdiga: Naše katolištvo.

Popoldne ima mladina Krekovega okrožja svoj nastop na telovadišču; med nastopom govor g. dr. Cirila Zebota. — Po končanem nastopu se razvije na istem mestu prosta zabava. Poskrbljeno bo za jedatjo in pijačo, pa tudi pa primerno razvedrilo!

Zato pa ne samo naša dekanija oz. prosvetno okrožje, ampak tudi sosednja Gorenjska pripravi se in pridli v nedeljo v Loko, ki v naprej vošči vsem prijateljem in gostom: Bog vas sprimi!

Koledar

Sreda, 14. julija: Bonaventura, škof; cerkveni mučenik.

Osebnosti

Mojsirski izpit za damsko krojaštvo je z odličnim uspehom opravila pred komisijo Zbornice za TOI gđ. Nasa Dermastina, hčerka gospoda dr. Josipa Dermastina, generalnega tajnika Vojne zavarovalnice in našega sodelavca. — Iskreno čestitamo!

Diplomiran je bil na visoki veterinarski šoli na Dunaju g. Franček Brinar, član in odbornik JAD »Sloga«. Čestitamo!

DOLENSKE TOPLICE

Železniška postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Radioaktivno termalno kopališče. Sijajni uspehi pri zdravljenju revmatizma sklepov in mišic, bolezni živčnega sistema, ženskih bolezni, raznih težav v dobi mene, organičnih motenj srca in krvnega obtoka, raznih poškodb, zlomljenih kosti itd. Izredno nizke sezone cene: za 10 dni 700 din. Polovična vožnja. Avto zveza iz postaje do kopališča. — Pojasnila daje uprava.

— Dva slovenska novomastnika v Dalmaciji. Preteklo nedeljo sta bila v semeniški kapeli sv. Martina v Sibeniku posevečena v mašnika dva naša idealna rojaka, ki sta se sklenila posvetiti dušnopastirskemu delu na sončni obali sinjega Jadranskega morja. Prvi g. Franc Štempihar bo pel prvo sveto mašo v svoji rojstni župniji v Velesovem na Gorenjskem prihodnjega nedeljo, dne 18. t. m.; drugi g. Lojze Kurent pa bo daroval svojo prvo daritev v svojem rojstnem kraju v Trbovljah dne 25. t. m. Zelim jima obilo blagoslova v vzvišenem poklicu in jima prisrčno čestitamo!

Kupujte le domače izdelke!

PERION

pralni prašek je kvaliteten izdelek slovenske industrije. — Kupujte ga!

— Stipendije marsejske občine. Ministrstvo prosvete ponovno razpisuje Stipendije marsejske občine, imenovane »Stipendije Aleksandra Jugoslovanskega«. Stipendijo more dobiti za redno študiranje na filozofski fakulteti (faculté des sciences) ali na šoli za medicino in farmacijo (école de médecine et de pharmacie) v Marseillu samo oni slušatelji jugoslovanske narodnosti in državljanstva, ki je z odličnim uspehom končal srednjo šolo (gimnazijo, realno gimnazijo ali realko) in s prav dobrim uspehom položil izpite, katere je bil dolžan položiti po predpisih uredbe naše fakultete, katere redni slušatelj je do tedaj bil. Stipendist ne sme biti oženjen niti biti starejši od 25 let, a mora biti popolnoma zdrav. Stipendija znaša 9000 francoskih frankov na leto. Prošnjam naj se priloži te-le dokumente: 1. Podrobno biografijo s fotografijo, 2. izpričevalo o višjem tečajnem izpitu, 3. potrdilo fakultete o položnih izpiti in ocenah, 4. navrstveno izpričevalo, 5. krstni list, 6. domovnico, 7. potrdilo davčne uprave o davkih, ki jih plača prosilec oziroma njegovi starši, 8. potrdilo državnega zdravnika, da je kandidata popolnoma zdrav. Prošnje je vlagati potem pristojnega dekanata najkasneje do 10. avgusta t. l. V Ljubljani, dne 8. julija 1937. Rektor: Samec, s. r.

— V Savi utonil. Predvečerašnjim je utonil v Savi pod mostom na Črnučah pri Ljubljani 25 letni mehanik Ladislav Novotny. Obsavke orožniške postaje se v ljudno naprošajo, da obvestijo očeta g. Franca, stanujočega v Ljubljani, Kobariška 50, če bi našle truplo utoplenca.

— Vsem gasilskim župam in četam! Člani in naraščajniki prostovoljnih gasilskih čet uživajo po čl. 41 splošnega pravilnika o voznih olajšavah 50% popust na železnica, kadar se vozijo na skupne ali župske gasilske izlete in sicer: a) Če jih potuje z istim vlakom vsaj šest v skupini in imajo vsi članske izkaznice, b) Če izda gasilska četa vodji potovalne kupine v dveh izvodih objavo, ki mora vse-

Po kratkem nagovoru kardinala in apostolskem blagoslovu, je zadonela močna pesem pevkega zbora Tu es Petrus, nato pa skupno petje »Po vsod Boga« in poljska narodna himna Bože coś Polskę.

Kongresi Kristusa Kralja dobivajo vedno bolj določno obliko in cilj. Poznanjski kongres je pokazal, da se uvrščajo med velike mednarodne kongrese. Niso samo manifestacije, ampak žarišča sil, ki segajo preko mej ene države. In zato so v boju proti temnim silam pekla in za širjenje kraljestva božjega velikega pomena.

bovati: Zgoraj: Naziv gasilske edince, dalje progno: od (želez. postaje do) odhod dne povratek dne lme vodje in imena članov, ki potujejo. c) Če potuje več kot trideset članov, mora četa prijaviti to vsaj 24 ur prej postajenačelniku odhodne (vstopne) žel. postaje.

— Počitnice na morju. V samostanu oo. kapucinov v Dubrovniku (Gospa od Milosrdja) je na razpolago nekoliko sob za duhovnike, ki bi čas počitnic radi porabili za kopanje na morju. Samostan, ki ima lastno kopališče, jim bo rad ustregel.

Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici

rojstnem kraju dr. A. Korošca, obhaja dne 8. avgusta t. l. svoj

zlati jubilej

Podrobni spored proslave bo čimprej objavljen. Vabimo vsakogar, zlasti pa prosvetna društva in rojake, da se proslave udeležijo. Slavnost naj bo mogočna manifestacija kršćanske prosvete!

— Teharje pri Celju. Vsem častilcem matere sv. Ane naznanjamo, da bodo letos slovesnosti pri sv. Ani po sledečem redu: 18. julija lepa nedelja s procesijo; 25. julija slovesno praznovanje godu sv. Ane, obenem pri sv. Ani srebrni jubilej 25-letne duhovniške službe župnika in njegovih tovarišev.

Ali se more zdravje kupiti?

Ne, moramo si ga ohraniti. Zato negujte Vaše zobe redno z zobno kremo Sargov KALODONT, ki ima v sebi učinkoviti dodatek sulfurični oleat dr. Bräunliha. S tem odpravite polagoma, vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite, da se naredi drug. Za izpiranje in razkuževanje ustna voda Kalodont.

— Združene jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana, obvešča svoje članke, da bo glavna uprava organizirala skupinski izlet v Pariz na svetovno razstavo, ki bo združen z ogledi raznih gradbenih, tehničnih in industrijskih podjetij. Izlet je namenjen v času od 10. septembra do 1. oktobra t. l. Vozni stroški od naše meje v Pariz in nazaj do naše meje bodo znašali v III. razredu 1041 din, v II. razredu pa 1571 din za osebo; po naših železnica je odoben 50% popust na vozne cene. Cena stanovanja s polovičnim penzionom (zajtrkom in kosilom) je preračunana na 55 frankov dnevno, večerja od 15 frankov navzgor, tako da bo celotno potovanje stalo 2800 din z vožnjo v III. razredu in 3500 din z vožnjo v II. razredu. Člani, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, naj se najkasneje do 16. julija prijavijo sekciji in pošljejo podatke glede morebitnih spremeljencev, hkratu pa nakažejo po 800 din za vsakega udeleženca. Prijava poslana veljavna šele po plačilu predpuna.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželeno odprti in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

— Vremenska napoved. Evropa: Hladni zračni val je zavzel severno Evropo in se bliža naši državi. Oblačno z dežjem tu in tam v srednji Evropi in na Sredozemskem morju. — Jugoslavija: Jasno v vardarski banovini. Nekoliko deževno vreme v severovzhodnih krajih države. Temperatura se ni mnogo spremenila. Na jugu države je ostala neizpremenjena. Najvišja Mostar 30, najnižja Kalinovik 8 stopinj. — Napoved za danes: Spremenljivo vreme. Precej oblačno v sredini države, nekoliko oblačno na jugu v primorskih krajih. Temperatura brez sprememb.

— Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj »Hermes« dnevno. Zahtevajte prospekt! Maribor, Zrinjskega trg 1. Absolventi z malo maturo imajo posebne ugodnosti.

— Tonek! Javite takoj svoj naslov, ker ga nujno rabi druga mama.

— Turistični avtobusni izleti v Opatijo—Sušak za 70 din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— Zikine higijenične krušne drobtine iz najfinjšega, posebnega peciva so absolutno snažne, okusne in zdrave. Dobite jih v lichen četrt kg zavoju v vsaki špecerijski trgovini.

— Zbozdravnik na Rakeku ordinira vsak torek in četrtek popoldne od 3. do 7. ure pri »Severju«.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Ljubljana

1 Sprejem pri francoskem konzulu. Dne 14. julija bo na francoskem konzulatu v Ljubljani ob 11 recepcija. Istega dne dopoldne pa bo ob 10.40 pred spomenikom Ilirije komemoracija, ob 10.45 pa bodo položili cvetje tudi na Vodnikov spomenik.

1 V našem uredništvu se je zgledil odlični grški časniki P. P. Leckos, ki piše ogromno delo o vtisih, ki jih je nabral na svojih potovanjih po vseh kontinentih sveta. Njegova knjiga »Kosmos« imenovana, bo izšla v petih velikih zvezkih na 5000 straneh, z 2500 slikami in 105 zemljevidi. Napisana bo v angleškem jeziku. G. Leckos ima za seboj 175.000 pomorskih milj potovanja po morjih na 388 različnih ladjah, 800 milj na jadrnicah, 988.000 milj po železnica, ki pripadajo 590 različnim državam, 795.000 milj v 1200 različnih avtomobilih, 27.000 milj v 65.000 različnih letalih ter 800 milj na konju, na kamelah, slonih. Obiskal je sleherno državo na svetu in vse pomembnejše otoke sredi velikih morij. Prepotoval vse afriške kolonije od enega konca do drugega. V prvi knjigi namerava popisati Evropo, in sicer v prvih poglavjih sredozemske države in obalne države Črnege morja. Opisal bo tudi Jugoslavijo in v nji v posebnem poglavju Slovenijo, ki mu silno ugaja. Knjiga bo brez dvoma zelo zanimiva, ker bo obsegala vtise z vseh področij človeškega udejstvovanja. Naročila se bo pozneje pri pisatelju samemu v Spetses na istoimenem otoku pri Atenah, kjer si je pisatelj zgradil svoj krasni dom »Villa Nereida«. Ljubitelje potopisov opozarjamo že sedaj na ta naslov.

1 Maša-zadušnica po pok. dr. Adolfu Korčetu se bo brala na dan obletnice smrti 15. julija 1937 ob 7 v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

1 Ravateljstvo državnih železnic v Ljubljani priredi v četrtek 16. t. m. ob 20 zanimivo strokovno filmsko predavanje o lokomotivski preizkušnji postaji francoskih železnic v Vitryju na Sei-

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri obolenjih želodca, jeter in ledvic.

Pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih.

POLAJŠAVA bolečine pri revmatizmu in protinu.

UBLAŽUJE obolenja pri mesečnem perilu in menih.

ODSTRANJA motnje ožebelosti in napravi človeka vitkega.

Dobiva se samo v izvornih zavočkih v vseh lekarnah!

Reg. S. 19380/933.

ni. K temu predavanju vljudno vabi vse interese. Predavanje bo v prostorih kina »Sloga«, in sicer brezplačno.

1 Počitniška kolonija Salezijanskega mladinskega doma s Kodeljevega odpotuje na Otočce danes ob 16.15 z glavnega kolodvora. Fantje naj bodo na kolodvoru ob 4.

1 Opozorilo telefonskim naročnikom. Vse telefonske naročnike na področju pošte Ljubljana 1, uljudno opozarjamo, da poteče dne 15. julija rok plačila telefonske naročnine. Telefoni, za katere naročnina ne bi bila plačana do tega dne, se morajo po predpisih telefonskega pravilnika izključiti iz prometa do vplačila, za ponovno vključitev pa je treba plačati din 100. V slučaju, da kak naročnik čekovne položnice ni prejel, reklamira isto lahko pri pošti Ljubljana 1, telefon 37-07.

1 Zveza društev Šola in dom v Ljubljani opozarja, da pobira nek deček pri raznih strankah (zavodih) prispevke za »Šolo in dom« ali pa morebiti za »Dom in Šolo«. Po dobjenih informacijah ni nihče pooblaščen pobirati take prispevke. Javnost opozarjamo, naj nikomur ničesar ne dajo v ta namen, naj ugotovijo ime nabiraleca in ga naznani na gornji naslov (Kongresni trg 7).

1 Tečaj za popravne izpite, ki ga organizira Društvo brezposelnih prof. kandidatov, se bo pričel 19. julija na prvi drž. real. gimnaziji. Informacije o tečaju dobite vsak dan od 10—11 v vratarjevi loži na univerzi. Odbor DBPK.

1 Nočno službo imajo lekarne: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg št. 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

1 Zlato zapesno uro z zlato zapesnico — drag spomin — sem zgubila na Poljanski cesti in nasipu do trg. Reich. Pošten najditelj prejme lepo nagrado. Oddati na policiji.

Maribor

m 40 letnice mature na mariborskem učiteljskem so praznovali absolventi letnika 1897. Od 20 maturantov se je proslave udeležilo še 14 živih gospodov: višji inspektor avstrijskih železnic Josip Medved iz Gradca, tajnik v ministrstvu avstr. kancelarja na Dunaju Alojz Schamp, šolski ravnatelj v p. v Gradcu Franc Zmerezeh, ravnatelj letnišnice v Mariboru Tosi Hohnjec, poštni inspektor v p. Franc Irgolič, šolski upravitelj v p. Josip Čuček, Josip Klemenčič, Kos Stefan, Majer Drago, Marinič Mirko, Pajtlar Josip, Zolnir Oskar in Slekovec-Udell Josip. Iz letnika 1896 sta se jim še pridružila Ivan Tomazič in Ernst Kompost.

m Mariborski »strambus«. Včeraj zjutraj so Mariborčani začuden opazovali na mariborskih ulicah avtobus nenavadne oblike. Izgledal je kakor železniški ali tramvajski vagon. To je novi »strambus« mariborskih mestnih podjetij, ki je včeraj napravil svojo poskusno vožnjo na Gorenjsko ter je vzbujal pozornost in občudovanje. Motor avtobusa je docela skrit v karoseriji. Šofer sedi vstrice motorja. Novo vozilo je že osmi avtobus znamke MAN-Diesel. Določen je za prevoz večjega števila ljudi na krajših progah, kakor v kopališče na otoku, na kopališče na Pobrežju, pa ima zaradi tega prostora za 50 oseb. Poleg sedežev ima obširen prostor za stojšča. Motor ima 90 ks. Karoserijo je krasno in elegantno izdelala mariborska tovarna J. Pergler. Za take »strambuse« vlada pri nas sploh znatno zanimanje ter ima trdka Pergler sedaj kar dve karoseriji v delu, eno za Split, drugo pa za Sušak.

m Zaposlitev inozemskih potnikov. K našemu poročilu o zaposlitvi inozemskih trgovskih potnikov v mariborski tekstilni industriji nam sporoča tovarna J. Huter in drug, da zaposluje ona samo potnike, ki so naši državljani.

m Stanovanjski urad Mariborskega tedna bo tudi letos posloval dnevno od 15 do 18 v pisarni MT na Aleksandrovi 35. Vsi, ki bi hoteli oddati sobo ali prenočišče, naj javijo ustmeno ali pisмено stanovanjskemu uradu MT.

m Mestni dekliski zavod »Vesnac« v Mariboru obsega internat, gospodinjstvo in žensko obrtno šolo s pravico javnosti. Nudi tudi učenkam drugih srednjih šol dobro oskrbo, vestno nadzorstvo in pomoč pri učenju. Prospekti in informacije se dobe pri vodstvu zavoda.

m Letne majice, jopiči, obleke, sandali najugodnejše v konfekciji Jakob L. A. h. Maribor.

m Smrti kosi. V Kosiških 48 je umrl, v starosti 64 let, vpkokjeni polkovnik avstrijske vojske Hugo Kraus. Truplo je bilo včeraj prepeljano na Dunaj. — V bolnišnici sta umrla dva 3letna otroka, Silvester Nedog in Kristina Dobaj. — Svetila jim večna luč!

m »Društvo lastnikov hiše v delavski koloniji« se snuje ter je pripravljali odbor sklical ustanovni občni zbor dne 26. julija t. l. ob 19 v gostilni »Turist« na Betnavski cesti.

m Zopet uboj v pijačeni. Alkohol je zopet terjal žrtve. V Grušovi pri Sv. Petru pri Mariboru so se v pijanosti stegli delavci, ki so zaposleni pri cestni gradnji Sv. Peter-Ložane. V pretepu je dobil Ivan Prunko, živinski prepučevalec, silovit udarec z nožem v glavo. Ostrina noža mu je prebila lobanjo ter se mu zarila v možgane. Prunko je bil pri priči mrtev.

m Alkohol ga je poglaval v smrt. V Stražunskem gozdu pri Pobrežju so našli mrtvega 50 letnega vpkokjenega železničarja Karla Brolija. Viseel je v sedečem stanju na boru ter je bil še gorak, ko so ga odrezali, vendar so bili poskusi, da bi ga obudili v življenje, zaman. Broli je bil vdan alkoholu ter je žalostno dejanje izvršil v pijanosti.

m Tri žrtve v smrtni nevarnosti. V bolnišnico je bilo včeraj prepeljanih večje število poškodovancev, med temi trije s smrtno nevarnimi poškodbami. To so: 38letni delavec Rudolf Pavalec iz Hompoša pri Hočah, katerega je neznanec napadel iz zasade ter mu s kolom prebil lobanjo; 42letni železniški delavec Ivan Gradišnik od Sv. Petra, ki ga je v vinotoku napadel njegov tovariš s sekuro, mu zlomil levo roko ter prebil lobanjo; viničar Franc Svenešek iz Gradišča, katerega je obdelal njegov zet. Najprej je vrzel tasta v gnojno jamo, potem pa mu je z vilami zadal življensko nevarne poškodbe na glavi.

Resolucija učiteljske dravske banovine

Ljubljana, 13. julija.

Učiteljsko Slovenije, organizirano v JUU, sekcija za dravsko banovino, je snoti in danes dopolnje nadaljevalo svoje zborovanje v dvorani Delavske zbornice. Na vrsti so bila poročila raznih odsekov, nadzornega odbora in druga poročila združenih funkcionarjev, ki so bila sprejeta. Sprejet je bil tudi proračun sekcije za prihodnje društveno leto, enako tudi razrešnica odboru.

Volitve odbora letos ni bilo, toda dosedanjí predsednik Ivan Dimnik je izjavil, da ne bo mogel izpolnjevati poleg svoje službe v Belgradu tudi naloge predsednika JUU v Ljubljani. Sprejet je bil predlog, da se izvoli g. Ivan Dimnik za častnega predsednika sekcije, obenem pa je bil pooblaščen odbor, da sam odloča, kdo bo vodil sekcijo, ker je g. Dimnik svoje predsedniško mesto dal na razpolago odboru.

Sprejeta je bila nato resolucija, ki zahteva zvišanje prejemkov, in sicer po načelu: enako delo za enako plačilo. Ukinejo naj se vse razlike med prejemki poročenih in neporočenih učiteljev. Resolucija zahteva stalnost za učiteljsko na službenih mestih. Resolucija ostro nastopa tudi proti uredbi o delnem celibatu učiteljskega.

V debati je učiteljsko naglašalo, da je bilo pred 4 leti proti ustanavljanju posebnih učiteljskih klubov pristažev JNS (o tem nastopu učiteljskega javnost ni nič vedela) in da je učiteljsko v načelu tudi sedaj proti ustanavljanju posebnih strankarskih političnih klubov. Zborovanje učiteljskega je bilo zaključeno okoli pol 2.

Celje

c Poroka. Danes se poročita v Marijini cerkvi v Petrovčah g. Budin Franc, trgovec v Brezicah, in gđ. Stanislava Pograjc, učiteljica v Artiču pri Brezicah, rodom iz znane kršćanske Pograjčeve družine v Celju. Mlademu zakonskemu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

c Mestna knjižnica začne 15. julija zopet redno poslovanje.

c Svoje dete je umorila. V nedeljo popoldne je obiskal metni tržni nadzornik g. Jakob Pozniš grob svojega sina na mestnem pokopališču v Celju. Takoj je opazil, da je nekdo razkopaval gomilo in odstranil nekaj cvetlic z groba. Začel je brskati in popravljati gomilo. Pod tenko plastjo prsti pa je našel v raztrgan ženski predpasnik zavito mrtvo trupelce novorojenčka, ki je bilo že precej razkrojeno. Zadevo je takoj prijavil oblastem. Državno tožilstvo v Celju je odredilo v mrtvašnici, kamor so položili trupelce, obdukcijo za v ponedeljek popoldne. Obdukcija je pokazala, da je bil otrok takoj pri rojstvu umorjen, kar priča tudi dejstvo, da je imel otrok v ustih slamo, da ni mogel kričati. Mati otroka je bila gotovo reva, kar pričajo tudi raztrgane cunjice, v katere je bil otrok zavit. Orožništvo v Štorkah je uvedlo strogo preiskavo za materjo, ki je umorila svoje dete.

c Smrtina kosa. V torek zjutraj je umrla v 84. letu starosti ga. Zojica Lazarevič, mati predsednika Cinkarne d. d. v Celju g. Todorja Lazareviča. Pokopana bo danes ob 5 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

c Splet dva divjaška napada. V nedeljo zvečer so napadli neznanji fantje v Laškem 24 letnega orožnika iz Laškega in ga obdelali z nožem. Nesrečnej je dobil rano na levi strani in tudi po glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. — Istega dne je nekdo napadel v Ponikvi pri Zalcu Franca Koršeta, ko se je le ta vračal iz gostilne. Z debelim kolom ga je večkrat udaril in mu zlomil ključnico.

c Dva nesrečna padca. Dergan Ernest, 8 letni sin rudarja iz Sv. Kristofa pri Laškem, je padel v torek z drevesa in si zlomil desno roko. — V ponedeljek je na cesti povozila neznanca ženska Pesjak Marijo, 7letno hčerko dninarice, pri čemer se je mali zlomila leva noga. Ženska je vožnjo nadaljevala, čeprav je videla, kaj se je zgodilo.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 zadnjikrat »Poslednji akordi«.

c Specialna izdelovalnica moškega perila, Krotič Marija, Obrtni dom, sprejme učenke.

Laško

Višek neokusnosti predstavlja poročilo »Slovenskega naroda« in celjske »Nove dobe«, ki sta v poročilu o nesrečnem primeru Mihe Horjaka iz Laškega, katerega je doletela smrt pri železniškem prelazu v Medlogu pri Celju, pristavila, da je ponesrečeni Horjak znana oseba iz procesa proti dr. Rošu, ki je bil obtožen podkupovanja volitev o priliki občinskih volitev v Laškem.

Niti pri mrtvaškem odru se ne konča sovraštvo proti tistim, ki ne krivijo hrbta pred gotovimi gospodi. Pri tem pa so še tako drzni, da v časopisju javno zagovarjajo skrunilce državne zastave. (Glej »Novo dobo«.)

0 priliki smrti nadškofa dr. Jegliča so bile hiše vseh posestnikov, izvemši par zagriženecv, v črni zastavi, pogreba v Ljubljani pa se je udeležilo okrog 100 ljudi iz Laškega. Zastopana sta bila tudi gasilska četa z zastavo in fantovski odsek z zastavo.

Prostovoljna gasilska četa vprizori v soboto, 17. t. m. ob 1/9 zvečer ter v nedeljo, 18. t. m. ob 1/5 popoldne in 1/9 zvečer vojno dramo »Živ pokopan«.

Velenje

Huda nesreča je doletela Brgleza Boltazarja, p. d. Koltantaria, dosedanjega cerkvenega ključarja v Saleku. Ko je delal v svojem kamnolomu pod razvalinami gradu, se je udrl nanj okoli 30 kub. metrov skale. Eno nogo mu je dvakrat zdrobilo, drugo in glavo pa zelo poškodovalo. Odpravili so ga v bolnišnico.

Dva nagla smrtna primera smo imeli v soboto. V Saleku se je v Paki utopil mali posestnik Leopold Poklač, in sicer zaradi duševne zmedenosti, v trgu pa je od kapi zadet umrl upokojeni železničar Franc Vrtarčič. Svoje naj tolaži Bog!

Kmečki tabor, združen s telovadnim nastopom fantovskih odsekov, bo pri nas 8. avgusta. Bo to veličastna proslava stanovske zavesti našega okraja, na katero opozarjamo in vabimo že danes.

Kamnik

Najdeno vtihotapljeno blago. Finančnima preglednikoma gg. Grilu Ivanu in Simončiču Andreju se je dne dni posrečilo po večdnevnem trudu izvahati dober plen vtihotapljenega blaga. Dobili so izdatno množino saharina, kreslinih kamenčkov ter nekaj vžigalnikov. Vidi se, da je tudi v naših gorskih vaseh, posebno v dolini Črne, kjer je bilo najdeno navedeno vtihotapljeno blago, tihotapstvo zelo razvito.

Poizvedovanja

Ivan Martelane:

Zavarovanje živine na Bavarskem

München, junija 1937.
Poslanec Žitnik si pred 41 leti, ko je 11. julija 1896 predložil kranjskemu deželnemu zboru, naj bi se ustanovila lastna deželna zavarovalnica za zavarovanje živine in proti škodam po toči, pač ni mogel misliti, da Slovenci niti po štirih desetletjih ne bi imeli rešenega tega važnega vprašanja.

Kako da ni prišlo do uresničenja lepega in širokopoteznega načrta, je težko razumeti. Saj so vse do decembra 1904 tako lepo napredovale priprave, da so prizadebi krogi lahko z gotovostjo pričakovali, da bo z 1. 1905 zagledala svoj ustanovni dan kranjska deželna zavarovalnica, ki bi zaenkrat uvedla zavarovanje živine, pozneje toče, po potrebi pa še druge panoge. Prav v decembru 1904 je celo c. kr. deželna vlada kranjska po navodilih z Dunaja opozorila kranjski deželni zbor na velik pomen zavarovanja živine. Res je sicer, pravi spomenica, riziko težak, toda potrebna je zato kontrola. Kontrola iz nekega orednjega zavoda ali urada bi bila draga in bi povzročila še mogla biti le zelo nepopolno. Zato naj se osnujejo mala zavarovalna društva, sloneča na vzajemnosti in na samoupravnem načelu. Po drugi strani pa je radi izravnave rizikov potreben čim širši delokrog. Zato naj se vsa krajevna društva povežejo v enoto v deželni zavarovalnici. Zaradi pozavarovanja in enotne organizacije pa do država poskrbela, da bo vse deželne zavarovalnice vključile v skupno državno ustanovo za zavarovanje živine.

Čisto pravilno se je poudarjalo ves čas priprav: ako hočemo zboljšati živino, moramo izvesti zavarovanje. Težko boš pridobil kmeta, da bo nakupil lepo, drago živino, če pa v primeru nesreče nima od nikoder povračila za škodo. Dokler kapital, vložen v živino, ne bo zavarovan, bo vsak kmet trikrat prej premislil, preden se bo odločil, kaj več kot kar je neobhodno potrebno porabiti za rejo in nakup zlasti goveda in konj.

V zvezi s temi načrti se je konec leta 1904 vršila posebna anketa deželnozbornskih poslancev.

Tu je s svojim mnenjem zmagal poslanec Povše, češ, najprej naj država osnuje orednjo državno zavarovalnico, nato šele naj se odloči kranjska dežela, da bo izvedla zavarovanje.

Da je to stališče bilo napačno, so strokovnjaki kakor tudi dobri poznavalci avstrijske gospodarske politike vedeli takoj ter je to dokazala tudi zgodovina. V drugih avstrijskih deželah se je zavarovanje živine lepo razvilo in je zato tudi napredovala živinoreja, prav slovenske dežele pa si tu niso znale pomagati. Edino Goriška je zavarovanje živine še dokaj lepo uredila ter organizacija tam še danes z uspehom deluje. Pač obstoja v Sloveniji še danes nekaj društev za zavarovanje živine, po večini v zvezi z mlekarskimi zadrugami. Vsa ta društva pa so brez pravega strokovnega vodstva, brez kontrole in brez finančnega ozadja za primer kakršnekoli katastrofe; tako so več ali manj prepuščena samim sebi in dobri volji in spretnosti posameznih društvenih odbornikov in članov.

V naši državi deluje urejeno in pod strokovnim vodstvom le Središnja zadruga za osiguranje etoke v Zagrebu, ki pa omejuje svoje delovanje na avstrijsko banovino. Konec leta 1936 je imela včlanjeni že 102 zadrugi (deluje od leta 1932) s 3086 člani ter je zavarovala 7395 glav živine v vrednosti nad 8 milijonov dinarjev. Slovenska banska uprava sama je vse svojo živino in vse plemenske biko prav tako zavarovala pri tej zadrugi.

Dokaj lepo se je ta zavarovalna panoga v navedeni obliki malih društev ali zadrug organizirala v celi vrsti ne le agrarnih, ampak celo industrijskih držav Evrope. Francija, Belgija, Holandska, Češka, Bolgarija so nam lahko za vzor. Vse nemške zgodovinske dežele imajo že desetletja svoje deželne zavarovalnice; med temi je najbolje uredila to vprašanje Bavarska, ki tudi po svoji sestavi ljudstva in imovine še najbolj sledi našim alpekim pokrajinam.

(Konec v jutrišnji številki.)

Povečanje izvoznih kontingentov za Italijo

Iz Rima so se vrnili naši delegati, ki so se udeležili prvega sestanka italijansko-jugoslovanskega stalnega gospodarskega odbora. Na tem sestanku, na katerem so se obravnavala razna gospodarska vprašanja, ki zadevajo obe državi, v smislu italijansko-jugoslovanske pogodbe iz marca 1937, nam je Italija odobrila zvišanje naših dosedanjih kontingentov za izvoz živine, lesa, stavbenega materiala in ostalih produktov, ki jih izvažamo v Italijo. Izkoriščanje teh kontingentov, to je povečanje našega izvoza v Italijo, bo odvisno od povečanja našega uvoza iz Italije, ker je edino na tej podlagi mogoč klirinški promet, ki v redu funkcionira.

Zaključni protokol, ki je bil na tem sestanku podpisan, vsebuje ukrepe za zavarovanje razvoja trgovinskega prometa med obema državama na podlagi načela, kakor so bila ugotovljena v belgradskem sporazumu iz marca t. l. Nadalje so bili sprejeti predlogi glede izpolnitve načina plačila obojestranskih terjatev. To tehnično vprašanje je zelo važno, z ozirom na preferencialne in ravnotežne trgovinske bilance.

Vprašanje gospodarskega sodelovanja, zlasti na Jadranu, bo prišlo na dnevni red drugega sestanka stalnega gospodarskega odbora, ki bo predvidoma v prvi polovici decembra v Belgradu ali pa Zagrebu.

Odbor je obravnaval tudi vprašanje, kako ustvariti sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, da se ti odnosi prilagodijo trgovinskim odnosom drugih podonavskih držav, v prvi vrsti Avstrije in Madjarske. Z dogovorom bo urejeno tudi vprašanje tranzitne trgovine ter vprašanje trgovinskih olajšav, ki se jih bo Jugoslavija mogla posluževati v odnosih proti Italiji v isti meri kot Avstrija in Madjarska. Vprašanje ureditve jadranskih tarif bo obravnaval prihodnji sestanek stalnega odbora.

Proti novim kavarnam v Ljubljani

Kot je znano, bo tvrdka Bafa zgradila svojo palačo na vogalu Aleksandrove ceste in Selenburgovo ulice. V petem nadstropju te palače namerava pa menda urediti novo kavarno in dancin.

»Trgovski list« apelira na mestni svet, da ne da dovoljenja za novo kavarno, ki bi pomenila novo hudo konkurenco za domače kavarnarje in restavratere. Uprava združenja gostilničarjev in kavarnarjev je podala izjavo proti novi kavarni, ker ni zanjo prav nobene lokalne potrebe. Blizu skupaj je osem kavarniških in tri podjetja sorodne stroke ter polno gostiln in restavranov, od katerih mnogi že sedaj težko izhajajo.

Smatramo, da potrebe za novo kavarno na prostoru, kjer bo tvrdka Bafa gradila svojo palačo, faktično ni in so razlogi, ki jih navaja združenje gostilničarjev in kavarnarjev, vpoštevanja vredni, zlasti, ker gre za zaščito domačih podjetij pred tujim velepodjetjem.

Kulturni obzornik

Tiskarstvo

(Spisal Miroslav Ambrožič. Samozaložba. Stran 280.)

Na področju slovenske strokovne literature je tiskarstvo vse doslej predstavljalo enega tistih odsekov, ki se ni našel svojega mesta in podobe v knjigi, kjer bi tiskarstvo lahko spoznali in pregledali njegove lastnosti, ustroj in potrebe. Zato je še danes mnogim, ki so sicer z njim posredno v zvezi in ki ga potrebujejo, v marsikaterem pogledu, pa tudi v celoti neumljivo po svojem sestavu in izvedbi, naravnost tuje pa je širokim slojem, ki dan za dnem uporablja njegove blagodati. Vendar je tiskarstvo eden prvih tvarnih pojavov, ki je omogočil intenzivno kulturno delo, odprl promet znanstvenim in umetniškim izmenjavam in posredovanju ter pospešil splošen dvig prosvete, kar je bilo nekdanj last opovlaščenih. Kot najmočnejše sredstvo v službi javnosti in tvorna osnova družabno vzgojnih naporov omogoča prenos in posploševanje pojmov, sodb, vseh duhovnih vrednot in besedi in sliki. Toda kakšna je tehnika dela, preden imamo pred seboj tiskovino, preden dobimo knjigo, časopis, reproducirano sliko v svoje roke, tega navadno ne vemo, čeprav je gotovo velike važnosti vsaj za vsakega, kdor namerava svoj rokopis predložiti javnosti. Poznavanje tiskarstva je na primer potrebno že za pravilno umevanje in oceno urejevanja pri časopisu, ki ima navadno stalno odmerjeno število strani in določene oddelke, ter mnogokrat iz čisto tehničnih

razlogov ni mogoče upoštevati vse želje raznih dopisnikov in poročevalcev. Pri nas, ki imamo močan tiskovni promet, je bila že zelo občutna potreba po knjigi, ki bi pojasnila vprašanje tiskarstva v vsej njegovi sestavljenosti in najbolj važnih posameznostih.

Tej potrebi je zadostil tiskarski ravatelj v Ljubljani Miroslav Ambrožič, ki je spisal in v samozaložbi izdal knjigo o tiskarstvu. Takoj lahko pribijemo, da je nalogo, katero si je zastavil, rešil na odlični in zadovoljiv način in vsakem pogledu. Dal je zadosti obsežen pregled in vpogled v vse glavne in pomožne strani tiskarstva, zgradil je svojo knjigo na upoštevanju in poznanju višine in razmer glede te panoge pri nas, posvetil je pažno slovenskemu jeziku ter se pri določanju novih besed ravnal po edino pravilni smernici, po kateri mora biti strokovni izraz v duhu našega jezika tako izbran, da točno določa pojem, brez ozira na značaj odgovarjajočega izraza v tujem jeziku, in besedilo je oskrbel s primernim nazornim materialom. Tako je prva slovenska knjiga o tiskarstvu primerna kulturni višini našega časa in razmer, v katerih je izšla. Zadovoljila in s pridom bo služila vsakemu, ki bo segel po nji.

Ambrožič govori v svojem prvem delu o tiskarstvu na sploh ter prikazuje njegov začetek, razvoj tipografije ter ves razvoj obsega tiskarstva. Zaustavlja se je pri vseh važnih pojavih zlasti od Gutenbergovih časov naprej ter posvetil precej pažnje onim ljudem, ki so se s tiskarstvom bavili med južnimi Slovani. Pri tem splošnem pregledu je zanimiva njegova ugotovitev, »da današnje tiskarstvo človeškim potrebam popolnoma zadošča in jih po svoje že nadkriljuje. Misljena je možnost proizvodnje po količini. Polem nas seznanja s prvotno

tembra 1937. To podaljšanje velja za vsa dovoljenja, ki so bila izdana po 1. januarju 1937 in čijih veljavnost je potekla 30. junija 1937 ali pa poteče v času med 1. julijem in 30. septembrom 1937.

Obrtna zbornica v Zagrebu je izdala svoj »Izveštaj Zanatske komore za god. 1936.« Poročilo vsebuje sliko konjunkturalne obrtnosti v l. 1936 razen tega daje sliko o delu zbornice na področju obrtnega prava, strokovnega šolstva, organizacije obrtniškega stanu, zadrugišstva, socialne politike, trgovine in prometa, kredita, davkov, taks, trošarin itd.

Dogovor med avstrijsko podonavsko plovo in italijanskimi paroplovnimi družbami. Pred kratkim so se na Dunaju vršili razgovori med zastopniki avstrijskih paroplovnih družb na Donavi ter italijanskimi jadranskimi paroplovnimi družbami ter je prišlo do sporazuma glede izločitve konkurence. Sprejet je bil dogovor glede enakih tarifov preko Trsta odnosno Reke ter po Donavi. Dogovor bo stopil v veljavo v teku prihodnjega meseca.

Sovjetska Rusija — drugi največji producent tovornih avtomobilov. V letu 1936 je prišla sovjetska Rusija v produkciji tovornih avtomobilov na drugo mesto. Produkcija tovornih avtomobilov je dosegla 35,5 proti 15,1% v letu 1935.

Nemčija je potrojila produkcijo aluminija. Sedanja produkcija aluminija v Nemčiji znaša okrog 100.000 ton letno, dočim je še pred dvema letoma znašala 37.000 ton. Vsled tolikega povišanja produkcije in s tem združenega znižanja produkcijskih stroškov, je bilo mogoče v Nemčiji znatno znižati cene aluminija. V primeri z letom 1925 so sedaj cene za 44% nižje.

Borza

Dne 13. julija 1937.

Denar

V privatnem kliringu je angleški funt na ljubljanski borzi notiral neizpremenjeno 238 den., na zagrebski borzi je notiral istotako 238 den., na belgrajski borzi pa 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani 8,55 do 8,65, v Zagrebu 8,55—8,65 (8,60) in v Belgradu istotako 8,55—8,65.

Nemške marke so notirale v Ljubljani neizpremenjeno 12,57—12,77, v Zagrebu so notirale 12,55—12,75 (12,655), za ultimo julij 12,525 do 12,725 (12,625), za 15. in ultimo avgust ter 15. oktober 12,50—12,70 (12,60).

Grški boni so notirali v Zagrebu 31,75 bl., v Belgradu pa 31 bl.

Lire so notirale v Zagrebu 215 bl., v Belgradu pa 220 bl.

Promet je znašal v Zagrebu 1.308.788, na belgrajski borzi pa 4.802.000.

Ljubljana — Tečajni primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2392,16—2406,76
Berlin 100 mark	1747,03—1760,91
Bruselj 100 belg.	732,45—737,51
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	215,76—217,82
Newyork 100 dolarjev	4316,00—4352,32
Pariz 100 frankov	168,61—170,05
Praga 100 kron	151,73—152,03
Trst 100 lir	228,20—231,28

Curih, Belgrad 10, Pariz 16,94, London 21,68, Newyork 436,25, Bruselj 73,50, Milan 22,975, Amsterdam 240,15, Berlin 175,40, Dunaj 82,70 (82), Stockholm 111,775, Oslo 108,925, Kopenhagen 96,775, Praga 15,23, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Buenos-Aires 131,75.

Nikjer - kot v Čehoslovaški

ne bodete prisrčneje sprejeti. Tukaj se boste hitro udomačili. Tu so svetovno znana kopališča Karlovi vari, Marijanske Lazni, Joachimov, Luhačovic, Pistyan, Trenčianske Teply, priljubljena pri jugoslovanskih pacientih.

Razven kopališč je mnogo krasnih zgodovinskih spomenikov, ki so v tesni zvezi z zgodovino Jugoslavije. V mestih in na deželi udobni hoteli. Dobre ceste. Direktno železniške zveze s 50 do 66% popusta za Vas. Pridite in drugo leto se boste gotovo zopet podali na Čehoslovaško!

Informirajte se o prednostih in popustih za inozemce v Čehoslovaški pri potovalni pisarni Putnik d. d., Beograd, pri Wagon-Lits-Cook, American Express, kakor tudi pri vseh potovalnih pisarnah.

Ako še nisi - kupi takoj

Ki-Ki bonbone!

Bodi kjerkoli Ki-Ki povsodi!

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. posojilo 88,90—90, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 407,50—409, begluške obveznice 73—74, 8% Blerovo posojilo 96—97, 7% Blerovo posojilo 85—86,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, sev. agrarji 51,50—53, Trboveljska 230—240.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 89,25 den., agrarji 52,50 bl., vojna škoda promptna 408—409 (407), begl. obveznice 72,50 bl., drobni kom., dalm. agrarji 75—76 (75,50), 8% Blerovo posojilo 96—96,50, 7% Blerovo posojilo 85,50—86, 7% stab. posojilo 87 bl. — Delnice: Narodna banka 7150 den., Priv. agrarna banka 194,50—196, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 60—70, Osj. eladkorne tov. 175—190, Raguzca 365 den., Oceanija 280—300.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 89,25 den., agrarji 52,50—52,75, voj. škoda promptna 408—409,50 (409—409,50), ult. september 408 do 408,50, 4% sev. agrarji 52,50 den., begluške obveznice 76,50 den. (76,75), dalm. agrarji 74,75 do 75 (75), 8% Blerovo posojilo 95,25—96, 7% Blerovo posojilo 86 den. (86), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 den. (100), 7% stab. posojilo 87 den. — Delnice: Narodna banka 7125—7185 (7150), Priv. agrarna banka 197 den.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica nova: bč. 157,5—162,5, srem. 155—160, slav. 155—160, ban. 155—162,5, bč., ladja Tisa 167,5—172,5, bč., ladja Begej 167,5 do 172,5. Vse po 78 kg in 2%. Pšenica stara neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč., okolica Sombor 170 do 172, gornje bč., srem., elav., gornje ban. 170 do 172, ban. 169—171, bč., ladja Tisa, nova 160 do 162,5, ban., ladja Tisa, in ban. nova 160—162,5. — Oves, rž, ječmen ne notirajo. — Koruza: bč., srem. 92—94, bč., bela 250—97. — Moka: bč. 0g0gg 260—270, 240—250, 225—235, 195—205, 155 do 165, 110—115. — Otrobi: bč., srem. 88—90. Fižol ne notira. Tendence čvrsta. Prometa 32 vag.

Živina

Maribor, 13. julija.

Na današnji mariborski živalski sejem je bilo prignanih 13 konj, 14 bikov, 166 volov, 532 krav, 36 telet, skupaj 752 kom. Cene so bile sledeče:

Debeli volji 3 do 4,50, plemenski volji 3,25 do 4,50, biki za klanje 3,50—4,30, krave glavne debele 3,60 do 4,75, plemenske krave 3,75—4,50, molzne krave 3,50—4,50, breje krave 3,40—4,75, krave za klobasarije 2,25—3, mladca živina 4—5,50, teleta 4,00 do 5,70; prodanih je bilo 447 komadov.

Cene mesu: volovsko I. vrste 10 do 12, druge vrste 8—10, meso bikov, krav in telic 6—12, telečje prve vrste 10—12, druge vrste 8—10, Svinjsko sveže 10—14 din.

SEJMSKO POROČILO IZ KRANJA od 12. julija.

Cene goveje živine so bile naslednje: voli I. vrste 6,50 din, II. vrste 6 din, III. vrste 5,50 din za 1 kg žive teže; telice I. vrste 6,50 din, II. vrste 6 din, III. vrste 5,50; krave I. vrste 6 din, II. vrste 5,50 din, III. vrste 4,50 din; teleta I. vrste 8 din, II. vrste 7 din za 1 kg žive teže.

Praščji špeharji 9 din, pršutarji 8 din za 1 kg žive teže.

Cene goveje živine in prašičev so ostale od zadnjega sejma v glavnem neizpremenjene.

Goveje meso I. vrste 10—12 din, II. vrste 8 do 12 din, III. vrste 7—9 din za 1 kg. Svinjina 16 din, svinjska mast 19 din, slanina 24 din, čisti med 24 din, neprana volna 24 din, oprana volna 32 din za 1 kg.

Kmetijski pridelki: pšenica 200 din, ječmen 195 din, rž 190 din, oves 185 din, koruza 155 din, fižol 300 Din, krompir 100 din, lucerna 2000 din, seno 75 din, elama 50 din, pšenična moka 300 din, koruzna moka 250 din za 1 q. — Mleko 2 din liter.

SVINJSKI SEJEM V MARIBORU 9. julija.

Na zadnji sejem je bilo prignanih 159 prašičev, prodanih pa 79 komadov. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5—6 tednov stari 100—130 din, 7—9 tednov stari 120—145 din, 3—4 mesece stari 170—190 din, 5—7 mesece stari 245—360 din, 8—10 mesece stari 400—500 din, 1 leto stari 720—850 din komad.

Cena za 1 kg žive teže je bila 6—7,50 din, za 1 kg mrtve teže pa 9—11 din.

tehnike dela v tej važni panogi. Sodelovala so slovenska podjetja in sicer tiskarne in tvornice papirja s predmeti in uspehi svoje proizvodnje. Tako je po svojih notranjih in zunanjih lastnostih dragocen pojav, ki je izpolnil veliko pomanjkljivost v naši strokovni književnosti ter bo s pridom služila svojemu namenu.

Ljudskih iger 17. zvezek obsega igro o Kristu-šovem trpljenju, katero je leta 1818. po nemškem izvirniku napisal Andrej Suster Drabosnjak, za sodobni ljudski oder pa priredil Niko Kuret. Oceno bomo še objavili.

Ivo Lah je napisal razpravo o socialnem zavarovanju jugoslovanskih izseljencev in doseljencev ter o načelu vzajemne mednarodne izpolnitve socialnega zavarovanja. Pisana je v nemščini. Tiskana v Parizu. Razprava je strokovna s področja aktuarske matematike. 12 strani.

Izšel je zbornik »Današnjica i Mlada Bosna«, posvečen dvajsetletnici smrti revolucionarja Vladimira Gačinovića. Posamezne članke so pisali znani javni delavci, med drugimi tudi dr. Pero Slijepečević in Milan Bogdanović.

V Sremskih Karlovcih je izšla knjiga »Srpski manastiri u Fruškoj gori«. Obsega 118 strani in je bogato ilustrirana. Spisal jo je A. Manojlović.

V zbirki »Biografije velikih ljudi« v Belgradu je izšla tretja knjiga s naslovom »Cervantes«. Pri- naša obsežno (160 strani) študijo o velikem španskem pisatelju. Napisal jo je belgrajski vseučiliški profesor dr. Milan Marković.

Dr. Ksenija Atanasijević pripravila prevod »Individualne psihologije« pred kratkim umrlega dr. Alfreda Adiera, ki bo v kratkem izšel v zbirki »Karijatide«.

Pogrešana svetovna letalka

Amelia Earhartova pripoveduje o svojem poletu okrog sveta

Amelia Earhartova, letalka, ki je kar izginila in ki je bila prijeljena na svojem poletu krog sveta, da se spusti v Tihem oceanu, tako blizu svojega cilja, v vodo in je od tod poslala svoje klice SOS, je z več postaj svojega poleta poslala pariškemu listu »Paris Spire« svoja poročila. Odtelala je s Floride in nato v Holandsko Gvajano, dalje ob braziljski severni obali skoraj do najvzhodnejše točke Brazilije. Od tod, s Fortoleze, je pisala 6. junija t. l.: »Danes sva preletela 1400 km džungle in 500 km vode. Med Paramaribom (Holand. Gvajana) in tem krajem, je bil en sam prostor, kjer bi bila mogla zasilno pristati: prostrano polje džungle. A ker je šlo vse posreči, se ni bilo treba spustiti na tla. Vesela sem bila, ko sem v popoldanski megli od daleč zagledala Fortolezo vstajati iz morja. Polet sem bila pričela brez vsakršnih vremenskih podatkov in radi težko nad pokrajinami je bilo potovanje kaj neprijetno za letalo za nad suho zemljo. Preletela sva reko Amazonko in krasen je bil pogled na neskončno široki veletok, ki je še širji ko Missisipi, in na njega izliv v morje. Danes sva preletela tudi ravnin, a moj spremljevalec Fred Noonan je kar nesrečen, ko me ne more »krstiti« pri prekoračenju ekvatorja, kakor je za vse ljudi navada. Imel je za

Noonan mi je nadečkal na papir, naj krenem bolj proti jugu. Če bi ga bila poslušala, bi bila že čez nekaj minut v Dakarju, a bolj všeč mi je bilo, da sem krenila na levo in letela 100 km dalje ob obrežju. In tako sva priletela v Saint Louis. — Vreme je bilo ves čas jako elabo; skoraj ves čas sva se morala boriti z vetrom, ki je pihal z brzino 35 km na uro. Potem so bili sami oblaki, slednjič pa huda ploha, kakršna je morala biti le ob vesoljnem potopu. Vozila sem s hitrostjo 250 km na uro. Vsa pot je merila 3203 km, a motorji le še niso dali vsega, kar imajo, ker hranim njih moč za poznejši čas. Če bo sila, bom mogla s svojim 500 konjskih sil močnim letalom še 35 km na uro več prevoziti. Nocoj ostaneva tu, jutri odletiva v Dakar. Slišim, da bo nad Afriko slabo vplivala na letalo izredno huda vročina, ki je zdaj ondi.

Iz Chartuma v Nubiji.

Iz tega kraja poroča 14. junija: »Danes, 14. junija, je nedelja. Prošlo nedeljo sem bila v Braziliji in drugo nedeljo, upam, da bom v Avstraliji, ali še dalj. Od Miamijske sva preletela 16.000 km in od Oaklanda 21.000 km torej skoraj polovico svoje

Earhartova (od leve druga) v družbi predsednika Roosevelta in njegove gospe in letalca Mollisona in njegove žene.

to »svetlanost« v termos steklenici ledeno vodo, ki mi jo je bil hotel v tem hipu izliti na glavo, a je radi določanja položaja pozabil na to.

Proti Natalu.

Jutri odletiva v Natal. Ker je to mesto le 40 km oddaljeno od tod, bova kasneje vstala, kar bo dobra priprava za polet nad južnim Atlantskim oceanom proti Dakarju, to je 2500 km preko Oceana. Uporabila bova počitek, da malo pregledava letalo in si daja oprati srajce. Res sem porabila že vse perilo in moji čevlji so vsi razcefrani. Moj kovček zares da ni velik, in dasi vsebuje vse, kar je potrebno za tak daljni polet, je vendar tisto »vse« jako majhno. Zakl mi je že jutri oditi iz tega mesta, ki je tako ljubko, a upam, da bom mogla nekoč po vseh teh mestih, ki so mi všeč, bivati »dokler se mi bo ljubilo«.

V Saint Louisu.

Iz tega kraja v Senegaliji piše Earhartova dne 8. junija: »Danes popoldne je moja »Elektra« »stopila« na afriška tla. Sicer sem namerjala pristati v Dakarju, a sem jaz kriva, da nisem od tja prišla. Ko sem bila privrkat zagledala Afriko, jo je zastiral gost megleni pajčolan. Moj spremljevalec Fred

40.000 kilometerske poti. Pokrajina, ki sva jo danes preletela, človeka čudovito spominja na Arizono in New-Meksiko, tako zelo, da sem se morala kar v roko včipniti, da sem se prepričala, da se mi ne sanja. Čadeško jezero jako spominja na Slano jezero. Največja razlika med tukajšnjimi kraji in Ameriko je pač izredno delo, ki so ga pri nas v Ameriki dovršili ljudje. V notranjosti Afrike pa je videti, da ni potov niti stez. Le redkokje so njive, nikjer kak kraj, da bi pristala. Ceprav sva se trudila, da bi zagledala kje kakega leva, slona li krokodila, pa le nisva videla nobene teh živali. Videla sva čredo nosorogov, ki se pa še zganili niso, ko sva 100 m nad njimi hrumela z motorji. Blizu Čadeškega jezera sva videla velike, bele ptice, mislim da pelikane. Čez nekaj minut odrineva v Massavo v Eritreji, na poslednjo postajo najine afriške poti. Ne vem, ali bova ostala kaj v Adenu ali bova letela kar dalje v Karachi. Polet tjakaj bo najtežji od vse poti, ker je treba venomer leteti nad samotnimi pokrajinami, kjer je sploh izključeno, da bi mogla kje pristati.«

(Potem ni nobenega glasu več od nje, dasi jo neutrudoma iščejo in se ves svet zanima zanjo.)

100.000 otrok pri sv. obhajilu na evharističnem kongresu

Najlepša in najvzvišenejša točka 34. mednarodnega evharističnega kongresa v Budimpešti bo brez dvoma ta, ko bodo trikrat velikanske množice prejele sv. obhajilo. Pripravljali odbor računa na udeležitev več sto tisočev oseb pri sv. obhajilu. Mesec maj 1938, ko bo ta kongres, bo pač ostal vsem udeležencem nepozabno v spominu. Privrkat bodo množice obhajane 26. maja 1938, ko bo sto

tisoč otrok prejelo Najsvetejše. Otroke bodo že med šolskim letom pripravljali na ta veliki dogodek. Sto tisoč otrok bo tvorilo v belih oblekah pač najlepšo procesijo.

Noben svetovni evharistični kongres pa se doslej ni mogel ponášati s tem, kar bo v Budimpešti: ogrsko vojaštvo bo prejelo sv. obhajilo na kongresu. Ogrsko vojaštvo je strogo verno, vojaki in policija imajo po enkrat na leto tudi duhovne vaje. Vojštvo bo slovesno obhajano 27. maja 1938 in v noči od 27. na 28. maj bodo moški molili molitvene ure pred Najsvetejšim na kongresu. Dne 29. maja bo imel papeški legat slovesno sv. mašo. Ker se ne bodo mogli vsi prebivalci Ogrske udeležiti skupnih obhajil in slovesne sv. maše na kongresu, bodo po vseh cerkvah Ogrske, po vseh župnijah imeli ob istem času slovesno sv. mašo in skupno obhajilo vernikov v zadoščenje za grehe današnjega sveta.

Ogrski mlinarji

so za počestčenje evharističnega kongresa ponudili posebno moko, ki jo bodo brezplačno darovali za hostije na kongresu. Vso Ogrsko je presunil ta prirčni dar mlinarjev. Mimo tega je treba še omeniti, da je ogrska mladina, sledeč zgledu mladine v Čikagu, sklenila, da naj bo moka za hostije zmlata iz tistih pšeničnih zrn, ki jih bodo darovali otroci, mladina. Z vsakim takim zrnom bo v zvezi tudi malo samozataja.

600 novih ciborijev.

Ker bo na sto tisoče ljudi pri sv. obhajilu, je treba misliti tudi na tehniške priprave. Sv. obhajilo bo delilo 2000 duhovnikov, za kar bo treba 600 novih ciborijev. V ta namen bodo nabirali prispevke po vsej državi. Vsi kelihji bodo imeli napis, da so iz njih obhajali udeležence evharističnega kongresa l. 1938. Po slavnostnih dneh bodo teh 600 ciborijev podarili ubožnim cerkvam.

Materijalist. »Zakaj vas pa sinoči ni bilo na slavnostno večerjo?« — »Kakšna večerja pa je to, ko prideta na vsak kos kruha dve klavirski sonati in še arja iz opere!«

Nova puška avstralskega vojaštva. V Bisleyu so na strelskih tekmah streljali z novimi avstralskimi puškami, ki so dosti težje kot angleške.

Beg iz pekla samih bomb

Iz Helsingforske poročajo, da so nedavno eksplozirale bombe in granate v tvornici ročnih granat v Sveaborgu na Finskem. Nastal je strahovit požar, ki še zdaj divja, dasi so ga omejili toliko, da se ne širi po soseski. Ljudje pripovedujejo o tej grozotni eksploziji strašne stvari. Ko je nastala eksplozija, je 700 delavcev in delav v divjem begu planilo iz tvornice. Radi hude gneče je bilo več delavcev in delav ranjenih in pohojenih. Ze čez nekaj hipov je bila vsa tvornica en sam pekel samih granat, ki so se treskaje razletavale. Višek grozot pa je dosegla nesreča, ko se je vnelo skladišče, kjer

je bilo 300 topovskih granat in grmelno in bobnelo je ko na sodni dan. Strupeni oblaki dima so se valili iz pogorišča. Nekaterim delavcem se je posrečilo z veliko težavo dospeti do brega otoka.

Bežeca množica je zasedla vsa vozila in skušala čim prej priti v mesto. Zato so se tudi raznesle napačne vesti o sto in sto mrtvih, dasi so doslej dobili le 10 mrtvih in 20 težko ranjenih, ki brzkone ne bodo več okrevali. — V vsem mestu Helsingforsu ni niti ene šipe cele, ker so se vse razpočile radi hudega zračnega pritiska. — Prav tedaj, ko je izbruhnila eksplozija, je imel državni svet sejo. Iznenada so se radi eksplozije v Sveaborgu vsa vrata v sejni dvorani odprla in so popadali vsi predmeti z mize. Radi strupenih plinov so morali gasilci več ur čakati, preden so mogli začeti reševati, vendar je zdaj vsaka nevarnost za Helsingfors odstranjena.

Nova ekspedicija s podmornico na severni tečaj

V popolni tajnosti, brez vojske častnikov in radovednih ljudi, se je 2. junija podala iz Liverpoola na poizkusno potovanje angleška podmornica »Sibiria«. Komandant posadke, kapitan Edmund Bunner, namerava doseči severni tečaj pod ledeno skorjo in tako uresničiti pred leti neuspeli načrt polarnega raziskovalca siru Huberta Wilkina.

Pri sedanji odpravi so vzeli tudi veliko jekleno cev, zaprto na obeh straneh, v kateri bodo vedno shranjevali vse znanstvene zapiske. Tako bo za slučaj, da se posadki pripeti nesreča, splavala ta zaprta cev z zapiski na površje vode, srečni najditelj pa bo prejel 5000 funtov šterlingov nagrade.

Smer, katere se namerava držati kpt. Bunner, gre od Liverpoola čez severni tečaj do japonskega pristanišča Jokohame, s čemer bo skrajšana razdalja na 11.200 km na mesto 18.500 km preko Panskega kanala. Drugi namen te ekspedicije je raziskovanje neznanih potov in pa označenje točnih meja polarne zemlje.

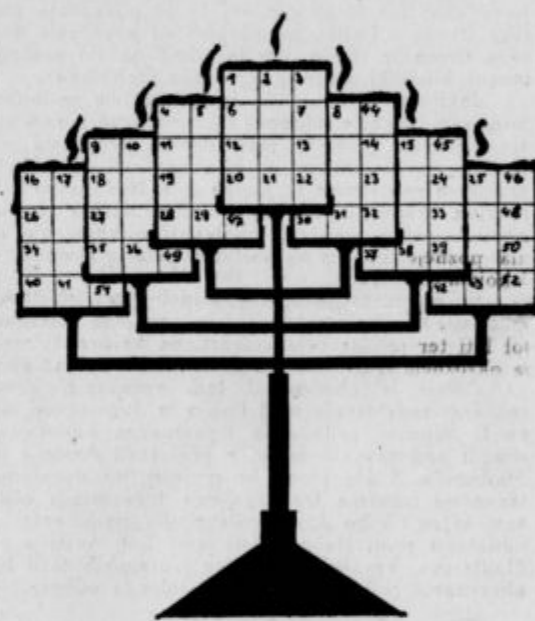
Vse priprave za to ekspedicijo so se vršile v popolni tajnosti, kakor odhod. Pri tej podmornici so uporabili vse najnovejšie tehnične pridobitve. Potopiti se more 100 m v globino in ostati štiri dni pod vodo. Posadka more zapustiti podmornico v vsakem trenutku s pomočjo potapljaških komor. Štirje ogromni vrtni višaki, gnani z električno silo, prebijejo v eni minuti 8 metrov debelo ledeno ploščo. Na podmornici se nahaja še ena taka vrtna naprava, ki more v slučaju potrebe predreti še debelejši led.

Kljub vsem tehničnim pripomočkom so pripravljani na »Sibiriji« še na mnoge druge nevarnosti. Predvsem jih skrbi, kako se bodo prerinili skozi ledene gore, ki jih je v teh krajih mogoče zapaziti šele iz razdalje 20 m. Druga težava bo polnjenje akumulatorjev, kadar bo morala podmornica dalj časa ostati pod ledeno skorjo, debelo 40 m. Vendar kapitan Bunner računa s tem, da bo imel srečo in bo ekspedicija uspeša.

Od 9. do 11. julija sta se borili nemško in češko slovaško teniško moštvo za Davisov pokal. Češki igralec Menzel čestita zmagovalcu von Crammu.

Sedmokraki svečnik

Vstavi: 14 a, 1 b, 2 č, 3 d, 5 e, 2 g, 2 i, 1 j, 4 k, 1 l, 5 n, 10 o, 3 p, 2 r, 1 s, 6 t, 2 u, 1 v, 1 ž, — v zgornje prostorčke tako, da dobiš besede z naslednjim pomenom:

1—3 pesniška oblika, 4—6 kemični izraz, 6—7 svetopisemska oseba, 7—44 grška črka, 9—11 prietanišče v prednji Indiji, 11—12 ploskovna mera, 12—13 tuja beseda za dejanje, 13—14 vojaško orožje, 14—45 ogrevalna naprava, 16—18 del dneva, 18—19 ud izumrlega naroda, 19—20 poljsko skrajšano moško ime, 20—22 navadni števniki, 22—23 osebni zaimek, 23—24 žensko krestno ime, 24—46 turški naslov, 26—27 del strehe, 27—28 domača beseda za eno glavnih severnoitalijanskih rek, 28—47 del posode, 30—32 navadni števniki, 32—33 ud družine v otroškem govoru, 33—48 vrsta glasu, 34—35 del voza, 35—49 svetopisemska oseba, 37—39 manjša grmada, 39—50 kačji ugriz, 40—51 vrsta padavine, 42—52 ud družine.

Če si izbral pravilne besede, dobiš v srednjih navpičnih vrstah 2—21, 5—29, 8—31, 10—36, 15—38, 17—41, 25—43 ime in priimek našega pred kratkim umrlega moža — velikana.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. Smole, 6. Ruben, 9. govor, 10. varuh, 11. belič, 12. Abadon, 15. čašica, 19. vaje, 20. ječar, 21. le, 22. Po, 23. zavod, 26. Selim, 28. oratar, 30. batina, 31. koral, 32. Timok, 33. cajna, 34. Tarim, 36. Avala.

Navpično: 1. srobot, 2. muren, 3. Ob, 4. levič, 5. enačaj, 7. Tokaj, 8. hudič, 12. avizo, 13. Basar, 14. depot, 16. šepet, 17. cazin, 18. aroma, 24. vadij, 25. Bakota, 26. salama, 27. Livno, 29. rokav, 30. bacil, 35. Ra.

Akrobat si nabira gliste za ribolov.

Angleški ženski Sherlock Holmes je že 30 let mis Maud West. V Londonu vodi ženski detektivski zavod, ki je pač edini te vrste na svetu. Nič manj kot 18 izvrstnih detektivk je na tem zavodu in so se že večkrat z odličnimi uspehi proslavile v službi policije.

Ljubljanski malčki v Kamni gorici

V koloniji bo'niške blagajne ljubljanskih mestnih uslužbencev

Solske počitnice so že v polnem teku. Mladina, utrjena od skrbi in težav v šolskem letu, si išče razvedrila in novih moči v raznih kolonijah. Mnoge skupine šolske mladine so šle na naš Jadran, drugi pa na Gorenjsko. Tudi bolniška blagajna mestnih uslužbencev je zbrala 34 dečkov, sinove svojih članov, ter jih poslala na oddih v lep kraj naše Gorenjske, v Kamno gorico.

Prvo sredo po prazniku sv. Petra in Pavla je bil določen odhod naše skupine. Nestrpni kolonisti so se že uro pred odhodom začeli zbirati pred mestnim domom. Če si prisluskoval njihovo razgovor, si lahko takoj zvedel, da težko pričakujejo trenutka, ko se bodo lahko svobodno sukali v naravi, na soncu, v svežem gorskem zraku.

Točno ob treh popoldne je bila zbrana vsa naša mala četa. Avtobus, naložen s 34 mladimi junaki, je odpeljal skozi mesto po Celovški cesti proti Gorenjski. Dobra razpoloženja med vožnjo niti ni potrebno omenjati, kajti iz vseh grl smo zaslišali pesem: »Hej Slovani!«, da pa povemo s pesmijo onim, ki niso vedeli, kam potujemo, smo še zapeli: »Jaz pa pojdem na Gorenjsko.« Čeprav je vožnja trajala dobri dve uri, je čas kmalu potekel. V Kamni gorici so naš že pričakovali radovedni vaški otroci, ki so že komaj čakali novih tovarišev, da jih bodo v lepih poletnih dneh zabavali s svojo igro in pesmijo. Takoj po prihodu v naše letovišče smo začeli s delom.

Iz srca bi se nasmejali, če bi videli, kako so oblegali postelje, kajti vsak je hotel dobiti zase najbolj prikladen prostor za prenočevanje. Po tem obleganju smo dobili težko zaslužen malico, takoj nato pa smo uredili svoje spalnice.

Zgodaj je posijalo jutranje sonce v sobe naših zaspancev. Iz globokega sna jih je zbudilo šumenje potoka, ki teče mimo našega dvorišča. Na vodnikovo povelje so vsi skočili iz postelj. Tako je začel obratovati naš dnevni red: jutranja molitev, pospravljanje postelj, čiščenje čevljev, umivanje i. t. d. Prve dneve smo se precej leno podajali k jutranji telovadbi, ki je vedno pred zajtrkom, a naša dobra vodnika sta nas spretno znala privaditi tudi temu.

Takoj po zajtrku pa smo šli na naše igrišče, ki leži na koncu vasi ob potoku Lipnici. Ne da se popisati vselega razpoloženja na tem prostoru. Prvi žele igrali odbojko, drugi nogomet, tretji zopet razne druge igre. Tudi žepni noži imajo vedno svojo besedo. To najbolj opazimo v grmovju, kjer si naši mali obrtniki režejo les za izdel-

ovanje raznih igrač. Izdelujejo si minčke, avijone, nože in samokrese. Vse je seveda iz lesa in vse to pa znajo praktično uporabiti pri svojih igrah. Nekje v goščavi so si naredili malo trdnjavo, ki jo uporabljajo pri igri: »Razbojniki in orožniki.« Pri tej igri postanejo precej bojevitivi prav vsi, od mallega Slavka pa do največjega Vinka. Med njimi je nekaj prav dobrih vojskovodij, ki znajo zelo spretno voditi četo orožnikov. Seveda tudi joka ne manjka, zakaj včasih se le vnamejo med njimi res hudi boji. Toda to traja le kratek čas in zopet je vse v najlepši medsebojni slogi. Igrišča pa ne obiskujemo redno vsak dan, zakaj lepa okolica Kamne gorice nas vabi na izlete. V zelo vročih poletnih dneh pa se odpravimo v Radovljico, v znano mestno kopališče. Čeprav je pot do Radovljice precej dolga, nas to prav nič ne moti. Da bi vam mogli opisati veselo razpoloženje v kopališču! Vse sili v vodo; kaj pa ne bi, ko je v vodi tako prijetno. Le oko vodnikov nikdar nikogar ne zapusti in kmalu moramo iz vode. Oh, da ne bi bila vodnika tako stroga, bi skakali ves dan po vodi. Seveda dobra malica: kruh s marmelado in čaša malinovca ali dve, se prav dobro prilete v takih kopalnih popoldnevih.

Celo slabo vreme nas nič ne moti; naši malčki si najdejo v vsakem času primerno razvedrilo. V svojih spalnica berejo razne povesti, igrajo šah, ping-pong in bog ve kakšne igre še, katerim človek skoraj ne more dobiti imena. Najrajši pa igramo tombolo. Zakaj neki?, se bo kdo vprašal. Zato, ker lahko igramo prav vsi in ker je razpisana za glavni dobiček zelo visoka nagrada: velik kos kruha s medom. Kdo ne bi z veseljem igral za tako vreden dobiček. Zalostno gledajo oni, ki niso bili tokrat srečni, a tolažijo se s tem, da jih bo doletela sreča takrat, ko bomo zopet igrali.

Dnevi nam res teko hitro naprej. Le dober teden še in zapustili bomo zopet naše priljubljeno letovišče. Najrajši bi ostali vse leto tu, a žal, da nas veže dolžnost obiskovanja šole. No, nič ne de, bomo pa vsaj prišli k novemu pouku z novimi, svežimi močmi, zdravi in veseli. Preden pa zapustimo kolonijo, se moramo prav lepo zahvaliti vodstvu bolniške blagajne, da nas je poslalo na oddih v tako lep kotiček Gorenjske. Obenem jih pa že za leto naprej naprošamo, da bi nas tudi prihodnje leto sprejeli v svojo kolonijo, da bomo zopet lahko vsaj en mesec v letu uživali svobodo v lepi naravi.

Rudi.

Calderonov »Veliki oder sveta« v Kamniku

Po skrbni pripravi je bil v soboto in nedeljo (10. in 11. julija) uprizorjen na vrtu frančiškanskega samostana znameniti misterij »druga največja dramatika sveta« Španca Don Pedro Calderona de la Barce: »Veliki oder sveta«. Vsebinska drama je prikaz krščanske resnice, da je vsakemu človeku od Boga odmerjen določen poklic in da je edino to važno, kako to od Stvarnika določeno vlogo doigra. Kakor je misel preprosta, tako je tudi zasnova igre vzeta iz vsakdanjega teaterskega življenja, vendar pa je čudovito umetniško podana: Bog-Stvarnik gleda s svojega večnega prestola in se mu zaboha z igro proslaviti praznik sv. Evharistije. (Tu naj bi bilo poudarjeno teološko mnenje, da je Bog gledal dovršitev sveta v učlovečenju Druge božje osebe, odrešenju in tega nadaljevanju v sv. Evharistiji.) Z močjo svoje volje pokliče iz večnosti človeške duše, jim razdeli vloge življenja in naroci svetlu, da jih opremi z vsem, kar njih vloga zahteva. Tako nastopijo na oderu življenja kralji, bogataši, lepota, modrost, kmet, berač in nerojeno dete. Vsi razen modrosti slabo igrajo vlogo življenja: »delaj dobro, Bog te varuje«, toda vsi — le bogataši ne — pred odprtim grobom priznajo svojo krivdo. V tretjem dejanju jih vidimo zopet gole, svoje vloge so morali odložiti. Bog jim milostno odpusti in jih povabi k evharistični pojedini. Le bogataš mora v pogubljenju, nerojeno otrok pa, ki ni nastopil na oder življenja, ne more biti deležen nebeske blaženosti.

Tipi, ki se tu prikazujejo, so tako splošno človeški, da bo igra vedno aktualna, kakor so po večini vse Calderonove. Zato ni čuda, da je bil ta veliki španec ljubitelj Evrope tudi še v 19. stoletju, saj je sam Goethe, ko je videl v Weimaru tri njegove predstave, jokal. Po bladu realizma, naturalizma in ekspresionizma pa zopet vstaja misterij k novemu življenju.

Razumljivo je, da je v Kamniku in okolici vladalo veliko zanimanje za to predstavo, ki jo je obiskalo okrog 1000 ljudi. Predstava je bila na prostem, na vrtu frančiškanskega samostana. Začetek je bil zvečer ob 8. Oder je bil posebej za to prirejen in z zavesami opremljen. Režijo sta vodila p. Martin Perc in p. F. Ačko, ki je igro poslovenil. Nastopili so najboljši igralci Prosvetnega društva »Kamnik«. Sodelovali so tudi pevski zbori iz Kamnika, Nevelj in Mekinj.

H kritiki igre pa sledi: Osebe so bile srečno izbrane, le kralja bi si želeli bolj oblastnega, Stvarnika pa bolj grogovitega, seveda kadar to zahteva tekst. Nastop šegavega kmeta je bil vsakakor odličen za napete živce gledalcev, vendar je nekoliko preizrazito igranje motilo dostojanstven potek dejanja; to se je čutilo posebno v tretjem dejanju, ki naj bi bilo bolj odmaknjeno dojemanju človeških čutov. Realizem drugega dejanja in spi-

ritualizem tretjega bi kazalo bolj poudariti. Glede odra pa: V novem času je zopet prišlo v modo igranje na prostem. Vendar se splošno ne razumeva prav pomen takega igranja, kar je bilo že po novno grajeno v strokovnih listih. Igranje na prostem mora imeti predvsem ta namen, da gledalcem pomaga igro doživeti, da jim igra ni zgolj igra, ampak da že nekako prehaja v resnično življenje. Zato je najbolj primeren prostor za igranje misterijev pred glavnimi cerkvenimi vrati. Pri igri sem si mislil, kako doživeti bi bilo, če bi n. pr. igralci odhajali namesto skozi zaveso, kar na kopališče pri cerkvi, ali pa, ko bi se na koncu zbrali vsi ob oltarju in skupno igralci in gledalci zapeli pred izpostavljenim Najsvetejšim: V Zakramentu vso sladkosti. Zdi se mi, da bi bil v Kamniku edino primeren prostor za to pred župno cerkvijo na Sutni. Na prostu postavljen oder z vso njegovo saro pač nima drugega pomena, kot da se morda nudi večji prostor za gledalce in svež zrak, ki je poleti seveda kar dobrodošel. Če se pa igra uprizarja na oder, je treba imeti pred očmi, da te vrste igre ne zahtevajo realističnega pozorišča, ampak idejnega, zato naj bi bila pri tej igri še bolj poudarjena razlika med spodnjim odrom »sveta« in zgornjim odrom »nebes«.

Prevod v slovenski jezik je zelo dober, tudi besedna igra in kontrasti so izraziti in točni. Hvalni so nekateri dobri svetinski moški sklenili postaviti na razglednem hribu blizu Svetine evharistični križ, ki bi naj potomcem in vsem daljnjim in bližnjim sosedom govoril, da je to sicer ubogo in trpeče ljudstvo zvesto vdano največjemu idealu naše Cerkve in vere. — Križ stoji na daleč razgledni točki nad Svetino v smeri proti Teharjem, je nad 10 m visok, s krasnimi emblemi sv. evharistije. V nedeljo, dne 4. julija, je domači župnik ob navzočnosti velike množice vernega ljudstva od blizu in daleč po primernem govoru blagoslovil veličastni križ ter ga izročil javnemu čenjenju. Kdor razume znamenje časa in upošteva zlasti dejstvo, da se tudi med naše priprosto ljudstvo zlasti iz mest, posebno tudi iz Celja in industrijskih središč vztrajno in z neverjetno energijo razširja boljševiški duh, bo pomenljivo evharistično slavlje in njega markantni izraz v veličastnem križu na priljubljeni romarski in izletni točki na Svetini z veseljem pozdravil in odobravil!

Svetina nad Celjem

Evharistični križ na Svetini. Na drugo obletnico veličastnega evharističnega kongresa v Ljubljani so nekateri dobri svetinski moški sklenili postaviti na razglednem hribu blizu Svetine evharistični križ, ki bi naj potomcem in vsem daljnjim in bližnjim sosedom govoril, da je to sicer ubogo in trpeče ljudstvo zvesto vdano največjemu idealu naše Cerkve in vere. — Križ stoji na daleč razgledni točki nad Svetino v smeri proti Teharjem, je nad 10 m visok, s krasnimi emblemi sv. evharistije. V nedeljo, dne 4. julija, je domači župnik ob navzočnosti velike množice vernega ljudstva od blizu in daleč po primernem govoru blagoslovil veličastni križ ter ga izročil javnemu čenjenju. Kdor razume znamenje časa in upošteva zlasti dejstvo, da se tudi med naše priprosto ljudstvo zlasti iz mest, posebno tudi iz Celja in industrijskih središč vztrajno in z neverjetno energijo razširja boljševiški duh, bo pomenljivo evharistično slavlje in njega markantni izraz v veličastnem križu na priljubljeni romarski in izletni točki na Svetini z veseljem pozdravil in odobravil!

Podpise ministrov ponarejala

Celje, 13. julija.

Pred malim senatom celjskega sodišča je bila danes od 10 dopoldne do 5 popoldne razprava, katere se je udeležilo večje število poslušalcev, ki so vztrajali ob zanimivi razpravi vse čase do obsodbe. Na zatožni klopi sta sedeli 53 letna Srebrnič Jospina, bivša učiteljica, nestalnega bivališča, in Kramar Marija, 33 letna zasebna uradnica v Celju. Obtožena Jospina Srebrnič je prišla med vojno leta 1915 kot begunka s Primorskega v Ljubljano in je bila pozneje kot učiteljica vpokojena z mesečno pokojnino 96 din. V letih 1930, 1931, 1932 je zagrešila več prevar in povzročila osmim strankam nad 30.000 din škodo. Spretno se je skrivala nad dve in pol leti ter je bila šele 1. februarja 1935 obsojena na okrožnem sodišču v Ljubljani na dve leti in pol robije. Pozneje se je preživljala s šivanjem pri privatnih strankah. Medtem pa je neprestano premišljevala, kako bi rešila svojo pokojnino, ob kateri je prišla zaradi obsodbe. Na sodišču v Ljubljani so ji baje rekli, da bi to dosegla le v slučaju popolne poravnave škode. S tem namenom se je obrnila na svojo sestro Karolino ter jo začela prositi za denar, da bo dosegla zopet pokojnino. Karolina ji je ugodila in ji izročila na račun njene bodoče pokojnine 82.092 din v hranilnih knjižkah. Hranilne knjižke je Srebrničeva v polnem znesku dvignila, denar pa porabila deloma za svoje potrebe, deloma za poravnavo upnikov, pravi pa, da je ostalo vsoto dala g. župniku Petriču. Vsekakor pa to gotovo ni res, ker je Srebrničeva dvignila pretežni del vsote šele po smrti g. župnika. Zdi se, da je v ozadiju nekdo drugi in obstoji sum, da je imela Srebrničeva soudeleženko. Njena prijateljica, ki je bila že obsojena na 9 mesecev strogega zapor, je imela ljubimca. Značilno je, da je v l. 1935 prišel v preiskavo ljubimec Kramarjeve Dušan Srečko in da je takrat Kramar Marija potvrdila brzojavko ministra dr. Kramarja s pozivom, naj sodišče obtoženca takoj spusti na svobodo. Ko ji to ni uspelo, se je naselila v Rogatcu, potem pa v Celju ter na skrivaj pod okno priprtega obdolženca hodila po informacije o poteku preiskave, katero je skušala z vsemi sredstvi ovirati tako dolgo, da je sama zapadla v zapor in kazen.

Ko so usahnili denarni viri Srebrničeve, je prišla zopet v stisko. Zato je prišla prosit sestro Karolino za novo posojilo, vendar ji ta ni mogla več ustreči, ker je izčrpala svoje prihranke. Nato je prosila Srebrničeva dve učiteljici v Gotovljah za pomoč. Res sta bili učiteljici pripravljene izplačati ji denar, toda le pod pogojem, da Srebrničeva izkaže, v katero svrhu bo porabila denar. Obdolženka se je vsedla na vlak in odpeljala v Belgrad, kjer je 5. decembra 1936 ukradla v ministrstvu prosvete uradno štampiljko, potem pa si je dala napraviti tri ponarejene listine, in sicer potrdilo ministrstva prosvete, da je dovoljena obnova kazenskega postopanja, pa tudi upravni postopek v svrhu ureditve njenih pokojninskih zahtev ter končno pismo s potvornim podpisom ministra g. dr. Korošca z vsebino, da jo on sam osebno priporoča usmiljenemu srcu njene sestre Srebrnič Karoline. Napravila si je tudi priznanico ministrstva prosvete, da je ministrstvo že prejelo od obdolženke 20.000 dinarjev gotovine na račun prispevka, ki ga bo ministrstvo nakazalo oškodovanim strankam. S temi potvornimi listinami se je izkazala pri svoji sestri in učiteljici v Gotovljah, ki ji je verjela in ji nakazala 20.000 din. Toda že dva dni kasneje je nepričakovano prihitela k Srebrnič Karolini sestra Albina ter ji vsa preplašena pokazala priporočeno pismo ministrstva prosvete, da je neka starejša dama z enakim imenom ukradla uradno štampiljko. Srebrnič Karolina je obvestila učiteljici v Gotovljah, da se je sestra Jospina izkazala s potvornimi listinami, radi česar sta se učiteljici takoj odpeljali v Celje in zahtevali odgovor od obdolženke. Ona jima je vrnila štampiljko in 19.200 din, ker se je bala, da je ne bi ovadili policiji.

Konec decembra leta 1936 se je Srebrničeva oglašila pri Blažiču Filipu in ga prosila, naj ji posodi nekaj denarja na račun njene pokojnine, katero bo v kratkem dobila v znesku 36.000 din. Blažič ji je res posodil 4300 din. Sredi marca 1937 pa se je odpeljala Srebrničeva v Belgrad, da bi osebno prosila notranjega ministra g. dr. Korošca za posredovanje. Ker ji to ni uspelo, se je vrnila v Celje, v vlak pa se je spotoma seznanila z neko

dama, kateri je potožila svoje težave. Ta dama ji je svetovala, naj se obrne za pomoč na rajhenburške trapiste, ki so zelo dobroščni in radodarni moške in da revežem pomagajo v sili. Obdolženka se je v drugi polovici meseca aprila peljala v Rajhenburg in prosila g. opata za večje posojilo. Opat je njeno prošnjo odklonil z izgovorom, da gotovine nima na razpolago. Ker pa je na vsak način hotela priti do denarja, je skovala širokopotezen načrt, da falfificira priporočilo pismo notranjega ministra g. dr. Korošca samega na g. opata. V ta namen se je odpeljala v Belgrad, kamor je dospela 22. aprila in še isti dan v predstobi ministra ukradla dve prazni pisemski kuverti s papirjem in napisom: kraljeva Jugoslavija, ministar brez portfelja, nakar je sestavila skrbno vsebino pisma, v katerem prosi g. dr. Korošec g. opata, naj prositeljici nemudoma nakloni na njegov račun vsoto 36.000 din. Vsebinsko pisma je dala nekemu prepisati na ministrski papir, v neki knjižarni pa je kupila stavek črk, iz katerih je postavila ime dr. Korošca in ga natisnila na pečat na pismu. Takoj potem se je zopet odpeljala v Rajhenburg, kjer je preložila navedeno pismo. Opat je pismo odprl in ker se mu je zdela stvar sumljiva, je rekel, naj pride obdolženka po par dnevih po denar. Medtem se je prepiral, da so bile listine potvorenjene. Zato je dal opat Srebrničevu prijeli in odvzeti na orožniško postajo. Kramarjeva je bila obdolžena, da je Srebrničeva pomagala, vendar je bila oproščena, Srebrničeva pa obsojena na 5 let robije in 5 let izgube častnih pravic. Kazen je jokane sprejela.

Strelna vžgala

Svetina nad Celjem, 12. julija.

Pretekli teden je med viharjem in naliivom udarila strelna v gospodarsko poslopje posestnika Rataja Urbana p. d. Ulage na Svetini; v trenutku je bilo celo poslopje — sama slama in suh les — v ognju, ki je kmalu prekočil na zraven stoječo stanovanjsko hišo ter oba objekta popolnoma uničil. Ker Svetinčani nimajo brizgalne, ne izdatne vode v bližini, niti prepotrebni kavljev za razdiranje gorečih tramov, je strašna ognjena sila delovala brez vsake ovire do popolnega uničenja. Tudi sosedova hiša, Matijekova, je bila zaradi močnega vetra v veliki nevarnosti; le skrajni napor svetinekih mož je preprečil razširjenje ognja, ki bi lahko uničil vso Svetino, ki ima razen cerkve in šole same elamnatne strehe. Škoda ni niti v desetem delu krita z malenkostno zavarovalnico 5000 Din. Premogovi obiskovalci prijazne Svetine, številni romarji in letoviščarji, ki so v znani gostoljubni Ulagovi hiši našli vselej dobrodojni oddih, prijazno besedo in osvežujočo okrepčilo vrlih Ulagovih ljudi, bodo pri prihodnjem obisku prijazne Svetine našli le žalostno pogorišče.

Za Triestino - Jadran

Komaj so ilirijanski plavalci odpravili tržaške, jih že čaka naloga, ki zahteva od njih mnogo več: nasproti proti lanskoletnemu državnemu prvak v plavanju — splitskemu Jadranu. V četrtek 15. t. m. bosta pomerila svoje moči oba kandidata za naslov zmagovalca v pokalnem tekmovanju. Obe moštvi sta dobro pripravljene, obe hočeta zmagati. V moštvo Jadrana so najmočnejši »stebri« Senjanovič, Matošič, Bonacič, Gazzari (če bo startal za svoj matični klub), Marovič in dame Beara, Sidar in Roje.

V waterpolu velja Jadran za favorita, vendar pa pravijo naši fantje, da to ni tako sigurno! Prva nočna tekma res ni pokazala moči, a katero razpolagajo, zato upajo, da bodo mogli to sedaj popraviti.

Program tekme je isti kot proti Triestini, tudi pošlva ilirijanskega moštva bo najbrže ostala ista.

JSK Jadran nastopi danes zvečer v Trstu proti Triestini, odkoder pride jutri popoldne v Ljubljano.

Admira in Genova izključeni!

Osrednji odbor tekmovalja za srednjeevropski pokal je v ponedeljek v Benetkah imel sejo, na kateri so ing. Fischer (Madžarska), dr. Gerő (Avetrija), Eicher (Švica), Coppola (Italija) in prof. Pelikan (Češkoslovaška) sklenili, da Admira in Genova izključijo iz letošnjega tekmovalja, ker sodnikovo poročilo ni dovolj točno, da bi se mogla ugotoviti krivda posameznih igralcev, da bi samo ti bili kaznovani. Prav tako so sodnika Ivanec, ki je sodil omenjeno tekmo na Dunaju, izključili iz vrst sodnikov, ki prihajajo v poštev za sojenje tekem za srednjeevropski pokal.

Dalje so določili, da se bo tretja tekma med dunajsko Vleno in Ferencvarosem vršila v sredo v Budimpešti pod vodstvom italijanskega sodnika Barlasine.

Ob priliki teniskega dvoboja med Avstralijo in Francijo je Francoz Boussovs nepričakovano premagal izvrstnega Avstralc Crawforda. Zmagala je Francija.

RAZPIS IL. LETNE »SLALOM« TEKME.

Smučski odsek TK Skale na Jesenicah, razpisuje za nedeljo, dne 18. julija 1937 letno slalom tekmo, ki se bo vršila za Akom pod Siroko Pečjo. Pričetek tekmovalja ob 12. Tekmovalje se po pravilih in pravilnikih JZSS, pravice do nastopa imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS. Opozorjamo, da po tekmovalnih pravilih nastopa vsak tekmovalce na lastno odgovornost. Vse prijave sprejema TK Skala, podružnica Jesenice. Prijavine niti!

SK Sloven. Redna odborova seja se vrši danes ob 8 v gostilni Meneinger. Prosiijo so g. odborniki, da se seje sigurno udeleže.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 14. julija: 12 Pesnice za ples (plošč) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae, ura: Mesečni kulturni pregled (iz Belgrada) — 19.50 Sali — 20 Slovenske narodne glasbe — 20.10 Kostel in Kostelci (g. Marjan Tratar) — 20.30 Prenos koncerta iz Rog. Slatine — 21 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski orkester — pevske vložke poje g. Mirko Premelj.

Profesorjski zbor klasične gimnazije v Mariboru
naznanja, da je dne 13. julija 1937 umrl gospod

Franc Jerovšek
profesor v pokoju in šolski svetnik

ki je skoro 40 let vzorno učil in vodil mladino tega zavoda.

Pogreb bo v četrtek, dne 15. julija 1937 ob pol 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrežje.

Maribor, dne 13. julija 1937.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Z napeto pozornostjo so začeli brati poročilo. Jožka so med branjem spreletavale vse barve. Trdno je bil prepričan, da bodo listi vsaj malo pohvalili junastvo »Kluba črnih vragov«, toda v poročilu o kakšni pohvali ni bilo ne duha ne sluha... Tudi Nande poročila ni bil nič vesel; žalostni obraz stare branjke je znova oživel pred njim. Poročilo je ginljivo opisovalo, kako je

uboga starka na policiji tarnala in jokala nad izgubo težko prisluženega denarja. Petru pa poročilo ni šlo prav nič do živga. Ko je videl razočarano obraz svojih dveh tovarišev, je malomarno zamahnil z roko in rekel:

»Pojdimo! Kaj bi prebirali te neumnosti! Mož, ki je stal zraven njih in je bil ves zaptopljen v branje, je ob teh besedah postal pozoren. Okrenil je glavo in srepro premotril naše tri junake od nog do glave.

»Bogve, če ni detektivke je Nandetu šinilo v glavo in hitro se je pridružil Petru, ki je počasi odhajal.

Jožek je nekaj časa ugrabil, ali bi šel z njima ali ne, nazadnje pa se je le odločil in jima s povešeno glavo sledil.

Peter in Nande sta zavila proti mestnemu logu.

Nande je bil nekam čudno molčeč. Peter je imel že nekajkrat prav na koncu jezika besedo, s katero je hotel zažeti pomenek, ob pogledu na Nandetov zamišljeni obraz, pa mu je vedno znova upadel pogum. Nazadnje pa se je le ojunatil in rekel:

»S prvim ropom smo res imeli smolo. Se tisto, kar smo si s trdom pridobili, nam je oni potepuh spet pobral. Nocoj moramo iztuhitati kaj takšnega, da se bomo res postavili pred svetom in da bodo tudi naši žepi imeli kaj od tega.«

Nande je hotel nekaj odgovoriti, tedaj pa so njegove bistrice oči zagledale neke daleč sredi mestnega loga mogočen plamen in črn oblak dima, ki se je dvigal proti nebu.

»Gorile je vzkliknil in pokazal z roko.

Peter si je zasenčil oči, da bi bolje videl. Prebledel je in razburjeno zakričal:

»To je pri nas. Naša hiša gor! Tecimo!«

Dečki so se spustili v tek.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Turševa cesta
(palata Poštni dom)

Za jugoslovanski patent št. 9542 od 1. aprila 1932 na:

„Ieklena zlitina za izdelovanje predmetov (n. pr.: visokotlačnih parnih kotlov, visokotlačnih plinskih posod, tlak prenašajočih aparatov za kemično industrijo, cevi za topove, cevi za puške in drugih delov strelnega orožja), kateri zahtevajo posebno visoko odpornost proti obremenitvi, nastopajoči pri eksplozijah in detonacijah.“

(»Stahllegierung zur Herstellung von Gegenständen (z. B. Hochdruckdampfessel, Hochdruckgasbehälter, druckführende Apparate für die chemische Industrie, Geschützrohre, Gewehrläufe und sonstige Schusswaffenteile), die besonders hohe Widerstandsfähigkeit gegen die bei Explosionen und Detonationen auftretende Beanspruchung erfordern.«) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na: **Ing. Ninko Petrič, patentni inženjer, Ljubljana, Beethovnova ulica 2**

Agnes Günther:

Dušica - Rožmarija

V Braunecku je bil nekdanj samostan korarjev, ki so ga bili ustanovili stari gospodje iz Braunecka. V lepem, kamnitnem poslopju je bil samostan. Ta hiša se stoji in se imenuje danes princesna zgradba. Ohranil se je le še naslov. Prvo ime je iz leta 1588.

Stare, lesene, neostrožene in neopleskane omare stoji tu in bilo bi zelo zanimivo, če bi smeli vanje pogledati. Na pultu, ki je tudi iz neostroženega je lovega lesa, stoji veliko, staro, izrezljano razpelo. Po stenah in na pultu je nebroj črnih madežev. Rožmarija se na tistem čudi, čemu je pač tu deževalo črnilo. Ona sedi z deklicami v zadnji klopi. Dečki sede spredaj. Rožmarija je prav kmalu vzbujala staro cerkveno sobo. Čisto posebno ozračje vlada toda. — V majhno rjavo peč iz pečnice, ki stoji na levjih nogah, mečejo bukova polena... Peč začne kmalu nato godrnjati, dobi ognjeno oko in v hipoma pokaže dolg zlat jezik... Najboljša učenka ima častno službo, da sme nalagati v peč. Srčna žela Rožmarije je, priboriti si to čast. Pa težek vzdihljaj se ji izvije iz prs, ko si mora priznati, da tega vzvišenega cilja pred prihodnjim letom že ne bo mogla doseči. Drugi otroci, posebno deklice, vedo toliko!

Po pouku molijo in potem pride za Rožmarijo ponosen trenutek. Nihče je ne pričakuje in ona sme iti v široki vrsti z drugimi dekleti po poti, ki drži proti gradu. Deklice imajo sicer deloma drugo pot, toda učenke iz njene klopi jo sprejmo redno do grajskega mostu. Čez tepla si ne upajo, kajti onstran so že sluge v čokoladnjorjavi obleki.

Sprva ne govore deklice ničesar med seboj. Rožmarija si ne upa začeti, druge pa tudi ne. Toda nekega dne je poštarjeva Evgenija bila toli prijazna, da je pokazala Rožmariji med poukom v knjigi neko mesto, katerega sama ni mogla najti. Na potu domov se že križem govorile kot mlade

TEL. 22-21 **UNION**
Traudi Stark, čudovito dunajsko dete v svoji filmski veseloligi

Njegova hčerka je Peter

Paul Hörbiger Carl Ludwig Diehl

Predstave danes od 19-15 in 21-15 ur.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dne 1.—; ženski oglas Dne 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dne 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega snafaja se računa enokotilna, 3 mm visoka petlin vrtica po Dne 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlad kleparski pomočnik
išče kakršnokoli zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11182. (a)

Trgovski pomočnik - šofer

vojaščine prost, z nekaj kavčice, z večletno prakso v mešanji stroki, z dobrimi spričevaji, zmogeljen trgovske korespondence in strojeplaja, želi službo. Najraje v kakšni tovarni, veletrgovini ali slično. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 11114. (a)

Vajenci

Učenec

za večjo trgovino z mešanin blagom, s primerno solsko izobrazbo — in blagajničarka s prakso ali zadostno solsko izobrazbo — se takoj sprejmeta. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo referenc upravi »Slovenca« pod št. 10901. (v)

Službo dobe

Sprejmejo se vezilje
perfektna, z večletno prakso. — Nikola Ivković, Novi Sad. (b)

Sprejememo takoj

po enega izvežbanega galca emajla in prinašalca. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevo plače poslati v upr. »Slov.« pod »Email« št. 11171. (b)

Frizerka

katera zna vodno, železno in trajno ondulacijo — dobi stalno službo. — Rakovec Ivan, Jesenice, Obrtniška 21. (b)

Kupimo

Polnojarmenik
65—70 cm širine, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11164. (k)

Obrit

Gumbe, plise, entel, ažur
predtisk in monogramne hitro izvrši Matek & Mišes, Ljubljana, poleg hotela Struželj. (t)

Prodamo

Pisalni stroj Remington
novejši model, z jamčeno brezhiben, poceni prodam. — Matelič Josip, Ljubljana, Groharjeva 3. (i)

Burel,

lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Presker. Sv. Petra cesta 14. (i)

Čviček

pravi, dolenski, dobite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.
Telefon šte. 25-73

TEL. 2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Dobrodošča trgovina

radi družinskih razmer ugodno naproday. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« v Mariboru pod »18.000 gotovine«. (n)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebojšičnika«. (n)

Peč

za proizvodnjo plina iz oglja, velika 145 x 72 cm, močno napravljen iz litega železa, s potrebnim priborom in ventilatorjem, proizvaja do 30 k.s. plina, ceno naproday. — Ogleda se jo še lahko v pogonu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11131. (i)

Posredstva

Hišo

v neposredni bližini Kranja ali Ljubljane — kupim za 60—100.000 din. Resne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takoj - brez posredovalca« št. 11167. (p)

V Brežicah

in okolici so naproday: hiše, krašna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokrojeni deli Attemsovega veleposredstva. — Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brežice. (p)

GLASBA

Gramofonske plošče
slovensko petje, harmonika, plesni in filmski šlagerji samo po 30.—
Vzamemo v račun tudi stare plošče!
elektrotone
PASAŽA NEBOJČNIK

Denar

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini

AL. PLANINSEK, LJUB-LJUBJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 26-10.

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 27-62.

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40

vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic,

kupuje

vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Objave

Opozorilo!

Kralj Joško iz Liboj ni moj nameščeneec. Opozorjam vsakogar, naj mu ne da denarja niti dela, temveč ga je treba prijaviti najbližji žandarmerijski postaji. — Kleparsko podjetje Tašker Franjo, Celje. (o)

Stanovanja

Dve sobi

kuhinja in pritlikline, oddam s 1. avgustom. Obmejna ul. 14, pri igrišču »Rapida«, Maribor. (s)

Divna polt

brez videza
"olepsšavanja"

NOV
"NA ZRAKU PREVETRENI"
PUDER,
NEVIDEN NA KOŽI

Sveža očarljiva lepota — brez sledu olepsšavanja. Puder je tako fin in lahak, da je na koži neviden in da nihče ne bi niti mislil, da vse to ni Vaša lastna naravna lepota. Skrivnost je v novem senzacionalnem načinu »vetrenja na zraku«, po katerem se izdeluje pravi puder Tokalon. Desetkrat je finejši in lažji, kakor si je doslej sploh kdo mogel misliti. Poizkusite še danes »na zraku prevetreni« puder Tokalon. Čeprav bi ves dan delali v uradu, v trgovini ali doma, Vaš obraz ne bo nikdar videti poten in blesteč. Če bi tudi vso noč plesali, polt vam ostane sveža in krasna. Potrudite se tudi Vi čimprej, da dobite divno očarljivo trajno polt, ki jo more dati samo puder Tokalon.

SOBE ODDAJO:

Opremljeno sobo

zračno, sončno, z uporabo kopalnice, oddam boljše osebi. Bolgarska 23. (s)

Sostanovalka

se sprejme v prazno sobo s souporabo kuhinje. Rožna ulica 3. (s)

Naša draga mati, sestra, tašča, babica in prababica, gospa

Zojica Lazarević roj. Jović

se je v 84. letu starosti, po težki, mučni bolezni, dne 13. julija 1937, preselila v večnost.

Pogreb bo dne 14. julija 1937 ob 17. uri na celjsko pokopališče.

Celje, dne 13. julija 1937.

Žalujoči: Vaska Popič, sestra; Todor, dr. Miluš Lazarević, sinova; Aleksandra Kaumović in Mara Milutinović, hčerki; Pavla in Mara Lazarević, snahi — in ostalo sorodstvo.

ptičke. Njih kite, njih krila vihrajo, njih jeziki se ne ustavijo niti za trenutek. Rožmarija najmanj govori. Smehljaje se in poslušajo tako vestno, kar pripovedujejo druge, kot bi ne bila nikdar v življenju slišala zanimivejših stvari. Da je apotekarjeva Julka naredila najslabšo nalogo in da so dobili pri notarjevih majhnega otročka. Otroški voziček že stoji v veži. Popolnoma bel je in ima zlate gumbce. Ena izmed najdržnejših je hotela izvedeti, če je res, da zajtrkuje Rožmarija vedno čokolado s smetano in nadevane krape in da obleče vsak dan sveže perilo. Smetane Rožmarija ne prizna. Vendar pa zardi, ko odgovori:

»Človek vendar ne more nositi drugega nego sveže perilo!«

Rožmarija si prizadeva, da bi si svoji kiti prav tako uravnala, da bi s svojimi knjigami prav tako nihala kot njene součenke. Kadar pa mora v šoli povedati kak izrek, se dečki in deklice hihitajo. Tako čudno je slišati, kot bi hotela začeti peti. In njen visoki glasek!... Smešen...! Rožmarija se tudi zelo trudi, da bi zadela naglas, ki ga imajo drugi, kadar odgovarjajo. Ko se ji je ta prvič posrečil in je neki izrek povedala z istim naglasom kot poštarjeva Evgenija, je gospod samostanski pridigar nagubančil čelo in rekel:

»Rožmarija, kje imate danes svoje misli? Vi mi boste smeli povedati zopet kak izrek, kadar ne boste s svojimi mislimi drugod!«

Rožmarija zamrla, sede in komaj zadržuje solze. Gospoda samostanskega pridigarja ujeziti — to je nekaj strašnega! Tako hudo se sramuje, da vzame ob koncu pouka samo svoj plašč. Na čepico pozabi in steče pred vsemi drugimi proti gradu, da pride čimprej v njegovo zavetje. In trikrat že je ni vrnil gospod pridigar. Kakšno bol ji je s tem zadal, tega seveda ni mogel doumeti. Njen učitelj ima namreč v njenem srcu odličan prostorček, ne daleč od Harra.

Grofu Thorsteinu že postaja časom dolgočasno to večno govoricenje o cerkveni sobi. Gospa Hardenstein izve ves potek pouka. Rožmarija ne

pozabi ničesar. Omeni vsako nagubančenje čela in vsak presledek in tudi, kdaj jo je gospod samostanski pridigar med poukom posebno pogledal. Ob Veliki noči so žal te lepe ure pri kraju. Apotekarjeva Julka in poštarjeva Evgenija bosta pristopili k birmi in Rožmarija bo v prihodnjem letu napredovala v prvo klop. Ako bi Rožmarija ne bila princesa, bi gotovo amela oskrbovati peč. V tem so si učenci v drugi klopi edini.

Naslednje leto se pouk nadaljuje. Rožmarija pa ne hodi več v eni vrsti z drugimi dekleti. Te jo plaho pozdravljajo, in če jih gospa Hardenstein ogovori, ji ne vedo mnogo povedati.

Papa se je že vrnil in nekaj dni pozneje je prišla tudi mama. Ta je prinesla s seboj nešteto novih oblek. Z nio je prišla francoska sobarica in sledilo ji je nebroj bratrancev. Nihče ne more imeti več bratrancev nego mama. Harro se sploh ne prikaže več. Vsi ti bratranči, bodisi da hodijo na lov, da igrajo na klavirju, da streljajo v tarčo ali da fotografirajo — vsi so mu nevšečni! Harro ne mara niti enega izmed njih.

Sreča, da ostane vsaj lipovo deblo, ki je pravo kraljestvo Rožmarije, od teh bratrancev neokrnjeno! Papa ima gube na čelu in trudne oči!...

Ko pa je mama odpotovala v Bayreuth, so vendar praznovali nekaj praznikov: Praznik lilij in čudovito izkopavanje redkih starin na rimskem travniku. In prvič je papa z njimi praznoval in v največje začudenje Rožmarije spada on tudi med ljudi, ki znajo slaviti praznike. — To pa le, kadar je sam z njimi.

V jeseni sta namenjena knez in kneginja na Tirolsko. Hočeta streljati divje koze. Tudi Harro je dobil povabilo, da ju spremlja. Ta bi prav rad šel z njima, toda, žal, ne more. Od nekega gospoda iz Hamburga je sprejel naročilo, da mu naslika freske v dvorani. Harro mora potovati v Hamburg.

Knez je upal, da bo lahko vsaj do Božiča obdržal svojo hčer pri sebi, toda ta mlada dama je

začela izredno rasti. V dveh mesecih je zrastle za celo ped. Ko se je knez vrnil iz Tirolskega, se je malo da ne prestrašil. Kneginja je skoraj počila od smeha. Rožmarija bo postala orjakinja z rječimi nogami, če bo še naprej rasla.

Gospod dvorni svetnik je mnenja, da je morebiti zdaj dorasla, toda treba je velike opreznosti in največje obzirnosti, ker se srce ne razvija z isto naglico.

Rožmarija ostane torej v Braunecku, pa na mnenje gospoda dvornega svetnika se ne ozira, ampak raste mirno naprej. — Medtem se je obnovil tudi birmski pouk. Kdo bo oskrboval letos peč, Rožmarije ne zanima več. Tudi ne govori več doma o pouku in njegovih podrobnostih. Tega vobče ne omenja.

Harro se je ves srečen vrnil iz Hamburga, ker se mu je posrečilo, pridobiti si to odlično naročilo.

»To bo dvignilo mojo hišo do prvega nadstropja, dušica!«

Toda Rožmarija zre tako resno kot še nikdar: »Me prav nič ne veseli, da ti temu Hamburganu slikaš stene. Kako more ta sploh reči: slikajte mi moje stene! — Ti imaš lastne stene, katere lahko slikaš.«

»Kje so, prosim, te moje stene, katere naj slikam? — Ali še niste, presvetla, nič slišali o nekem Michelu Angelu, ki je slikal tuje stene za tedensko mezdo in prehrano?«

Rožmarijo prešine rdečica ter odgovori:

»Jaz ne maram tega Hamburgana. Če bi že šlo za slike — toda stene! Teh mu vendar ne moreš več vzeti!«

»Tega tudi ne nameravam. Ta Hamburgan je imeniten gospod Dvorana, katero bi naj slikal, leži nad Labo. Iz visokega, obokovanega okna se vidi, kako plovejo mimo ladje. — Ta gospod mi pušča vso svobodo samo moje osnutke hoče poprej videti. Če bi mi prvega ne dovolil, bi ne marali zanj delati in če bi drugega ne zahteval, tudi ne!«